

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

OPÁTKA

SMERNÁ ČASŤ /
SPRIEVODNÁ SPRÁVA

NÁVRH

© október 2019

Obstarávateľ:

OBEC OPÁTKA

Okres:

Košice – okolie

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Mlynská 27, 040 01 Košice, tel: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

web: www.atriumstudio.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing.. Marek Dubiel

Mgr. Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Michal Burák

Ing. Ing. arch. Marek Bakalár

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Agnesa Hoppanová – reg. č. 268

Schvaľovacia doložka – územný plán obce Opátka

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO OPÁTKA**
ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO PLATNOSŤ ÚPN-O:
ZÁVÄZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN č.
DÁTUM SCHVÁLENIA:

ING . MARTIN MÜLLER
STAROSTA OBCE
OPÁTKA

PEČIATKA

Zoznam príloh

Grafická časť

<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (vrátane záujmového územia)	1:50 000
2	Komplexný výkres funkčného využitia katastrálneho územia obce	1:20 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a verejného dopravného vybavenia s vyznačením verejnoprospešných stavieb	1:5 000
4	Výkres verejného technického vybavenia územia	1:5 000
5	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	1:20 000
6	Výkres perspektívneho využitia poľnohospod. pôdy na nepoľnohospodárske účely, Výkres záberu lesnej pozemkov	1:5 000

Textová časť

a	Sprievodná správa	
b	Záväzná časť - návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	
c	Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	

Zoznam skratiek:

KSK - Košický samosprávny kraj
KK - Košický kraj
BD - bytový dom
CO - civilná ochrana
SKCHVÚ - chránené vtáčie územie európskeho významu
CR - cestovný ruch
ČOV - čistiareň odpadových vôd
DHZ – dobrovoľný hasičský zbor
HD - hospodársky dvor
HaZZ - hasičský a záchranný zbor
LHC - lesný hospodársky celok
LP - lesný pozemok
KO - komunálny odpad
k.ú. - katastrálne územie
MŠ - materská škola
MK - miestna komunikácia
NKP - národná kultúrna pamiatka
OcÚ - obecný úrad
OP - ochranné pásmo
PaR - prieskumy a rozbor
PD - poľnohospodárske družstvo
POH - program odpadového hospodárstva
PP - poľnohospodárska pôda
RD - rodinný dom
PÚ - prieskumné územie geologické
RÚC - rekreačný územný celok
PAD - pravidelná autobusová doprava
SP – stavebné povolenie
TS - trafostanica
TTP - trvalo trávny porast
ÚPD - územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN-O - územný plán obce
ÚR – územné rozhodnutie
ÚZPF SR - ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
VÚC - veľký územný celok
VN - vysoké napätie elektrické
VPS - verejnoprospešné stavby
VZN - všeobecne záväzné nariadenie
ZUŠ - základná umelecká škola
ZŠ - základná škola

Obsah

A1. Základné údaje.....	6
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	6
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	7
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	7
1.4 Charakteristika riešeného územia.....	7
A2. Riešenie územného plánu	13
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	14
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	14
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	16
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	19
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	21
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	21
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	22
2.7.1 Bytový fond.....	22
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	24
A. Poľnohospodárska výroba.....	24
B. Lesné hospodárstvo	24
C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné živnosti	24
D. Komerčné služby a obchod	24
2.7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	25
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia.....	25
2.7.5 Ekonomické aktivity	26
2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia.....	26
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	26
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	26
2.9.1 Ochranné pásma.....	26
2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry	26
2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení.....	27
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami	27
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	27
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	29
2.12.1 Dopravný systém obce	29
2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky	32
A. Zásobovanie pitnou vodou	32
C. Vodné toky a odtokové pomery.....	33
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	34
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	35
A. Zásobovanie plynom	35
B. Zásobovanie teplom.....	35
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia, internet	35
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	36
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	38
2.15 Ochrana poľnohospodárskej pôdy.....	38
2.16 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	39

A1. Základné údaje

Obec Opátka leží na západnom okraji okresu Košice – okolie, v kraji Košickom. Je súčasťou okresu Košice – okolie a mikroregiónu Hornád a gravituje do Košíc – krajského mesta, kde je sústredenie prac. príležitostí, obč. vybavenia a funkcia dopravného terminálu. Od mesta je vzdialená 32 km. V širšom kontexte plní kataster okrem bývania prevažne rekreačnú, turistickú a lesohospodársku funkciu. Je súčasťou prímestskej rekreačnej oblasti a rekreačného priestoru Ružín. Dotýka sa ho rekreačný priestor Kojšovská hoša - Zlatá Idka. Do katastra obce zasahujú rozsiahle Mestské lesy Košice.

ÚPN-O je vypracovaný na základe schváleného Zadania. Dôvodom jeho obstarania je absencia akejkoľvek ÚPD, pričom do k.ú. obce zasahuje územie európskeho významu SKCHVÚ036 Volovské vrchy a nadregionálny a regionálny biokoridor.

Ďalším dôvodom obstarania je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce, jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – VÚC Košický kraj do roku 2030 a neskôr.

Obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Záujem o výstavbu je, chýba však nástroj na jeho riadenie.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Ciele riešenia územného plánu obce vyplývajú z účelu a zamerania využitia územnoplánovacej dokumentácie. Z potrieb riešenej obce v oblasti územného rozvoja vyplýva, že je potrebné v územnom pláne obce sa zamerať na riešenie súčasných územnotechnických a environmentálnych problémov a navrhnuť územný rozvoj obce zodpovedajúci potenciálu územia a potrebám obyvateľov obce pri rešpektovaní princípov trvalodržateľného rozvoja. V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia územného plánu obce nasledovné:

- návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jednotlivých funkcií využitia administratívneho územia obce,
- vymedziť funkčné usporiadanie sídelnej a krajinnej štruktúry, určiť základné zásady organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- vytvoriť predpoklady pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- vytvoriť územnú ponuku pre dlhobohjšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov, v bývaní, občianskej a sociálnej vybavenosti, výrobe a v ponuke uspokojovania voľnočasových potrieb,
- podrobne riešiť regulatívy a limity funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technické podmienky umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability,
- prioritne riešiť súčasné územnotechnické a environmentálne problémy v území identifikované v dokumentácii Prieskumov a rozborov,
- navrhnuť komplexný územný rozvoj obce na obdobie cca 15 – 20 rokov, v návrhu komplexného územného rozvoja obce rešpektovať nadradenú dokumentáciu Územného plánu veľkého územného celku Košického kraja /ÚPN – VÚC/, s premietnutím jeho Zmien a doplnkov,
- v návrhu koncepcie územného rozvoja obce riešiť obec ako administratívne a územne samostatný celok a v rámci širších nadlokálnych väzieb zohľadniť vzťahy a väzby na susedné obce a na mesto Košice,
- obsah a rozsah dokumentácie ÚPN - O obce spracovať v súlade s platnou legislatívou pre územné plánovanie a v hĺbke a podrobnosti riešenia stanovenej touto legislatívou (zákon č.50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov a vyhláška č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii).

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- vyšší záujem o stavebné pozemky pre RD a rekr. chaty , ako reálne funkčné a priestorové možnosti územia obce,
- nedostatok pracovných príležitostí,
- nedostatočná štruktúra OV a turistického vybavenia,
- absencia obecného vodovodu a splaškovej kanalizácie s ČOV,
- inundácia časti k.ú. v dotyku s potokom Opátka.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá vypracovanú ÚPD.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotl. etáp ÚPD

- prípravné práce (09/2018),
- spracovanie Prieskumov a rozborov pre ÚPN-O Opátka (11/2018),
- vypracovanie a prerokovanie Zadania (12/2018),
- schválenie Zadania (Uznesenie OZ č.6/2019 zo dňa 14.02.2019).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným Zadaním.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si nevyžadovalo aktualizáciu prieskumov a rozborov.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1: 5 000 (2 500) bol prevzatý z mapového diela GaKÚ SR a doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp ČSSR a SR v M 1:10 000. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN-VÚC Košický kraj v znení ZaD –2009, 2014 a 2017,
- Prieskumy a rozboru obce Opátka (Atrium Košice, 2018),
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Opátka (Obec Opátka, 12/2018),
- podklady od správcov sietí,
- podklady od obce,
- vydané ÚR a SP od r. 2016.

1.4 Charakteristika riešeného územia

1.4.1 Prírodné podmienky

Obec Opátka leží v údolí potoka Opátka, ktorý je prítokom Hornádu, do ktorého vteká vo vodnej nádrže Rušín, na jeho oboch brehoch v nadmorskej výške 428 – 480 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 330 m v nive potoka Opátka na hranici severného okraja katastra, najvyšší dosahuje výšku 1 053,9 m n. m. na kóte Košariská na južnom okraji katastra.

Geomorfologické členenie k.ú. obce Opátka je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

ústava	Alpsko-himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Západné Karpaty
Subprovincia	vnútorné Západné Karpaty
Oblasť	Slovenské rudohorie
Celok	Volovské vrchy
Podcelok	Kojšovská hoľa

Z **geomorfologického hľadiska** predstavuje územie katastra hornatinový reliéf. Z **hľadiska morfologicko-morfometrického členenia** predstavuje väčšia časť územia veľmi silne členitú vrchovinu, na ňu nadväzuje na južnom okraji územie silne členitej vrchoviny a na západnom okraji územie veľmi silne členitej nižšej hornatiny. Z vybraných tvarov reliéfu potok Opátka a jeho prítoky majú tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabo vyvinutou nivou a v oblasti masívu Murovanej skaly zasahujú do územia monoklinálne hrebene. Zo **súčasných reliéfových procesov** prevládajú fluvialne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území uplatňuje silný fluvialny erózný proces so silnou hĺbkovou eróziou, stredne silným až silným pohybom hmôt po svahoch v horskom reliéfe.

Začlenenie územia z hľadiska **regionál. geologického členenia** je uvedené v nasl. tabuľke.

Oblasť	gemerské pásmo
Podoblasť	Spišsko-gemerské rudohorie
Jednotka	mezozoikum Murovanej skaly

Geologický podklad je tvorený v severnej časti územia vápencami mezozoika vnútorných Karpát, ktoré sú zo severnej a južnej strany obalené metabazaltami, metapieskovcami a metamorfovanými vulkanitmi staršieho paleozoika gemerika. Južne na ne nadväzujú na celom zvyšnom území katastra metapieskovce, fylity, karbonáty, zlepenice, bazické metavulkanity a vrchnosilúrske kyslé vulkanity staršieho paleozoika gemerika. Najvrchnejšie kvartérne útvary v území tvoria bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, predstavujúce nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

Z hľadiska **inžinierskogeologickej rajonizácie** leží územie vo viacerých rajónoch kvartérnych sedimentov a predkvartérnych hornín.

Región	jadrových pohorí	
Subregión	obalových jednotiek	
rajón	kvartérnych sedimentov	Fh rajón náplavov horských tokov
		C rajón koluviálnych sedimentov
	predkvartérnych hornín	Mn rajón nízkometamorfovaných hornín
		Me rajón metamorfovaných vulkanitov
		Sw rajón vápencových hornín
		Sd rajón dolomitických hornín

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody posudzovaného územia v regióne G 118 Paleozoikum Slovenského rudohoria v povodí Hornádu s určujúcim typom puklinovej priepustnosti. Komplex hornín podložja je minimálne zvodnený a má malú priepustnosť, čo nevytvára podmienky pre sústredenie väčšieho množstva podzemných vôd. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho **hydrologické vlastnosti**. Predmetné územie budujú vzájomne sa striedajúce horniny paleozoika – fylity, porfýroidy, diabázy a pieskovce. Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je prevažne nízka ($T < 1 \cdot 10^{-4}$) v severnej časti lokálne mierna ($T = 1 \cdot 10^{-4} - 1 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$) v južnej časti územia. Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území sú využiteľné zásoby podzemnej vody $0,2 - 0,49 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$. Podzemná voda pochádza len zo zrážok, ktoré z dlhodobého hľadiska dosahujú ročný priemer okolo 700 mm.

Povrchové vody sú odvodňované potokom Opátka s prítokmi, ktorý je pravostranným prítokom rieky Hornád v oblasti vodnej nádrži Ružín. Územie patrí do povodia Bodrogu a hlavného povodia Dunaja. Charakteristika režimu odtoku v rámci katastra je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	vrchovinno-nížinná
Typ	dažďovo-snehový
Základná hydrologická charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII – II, vysoká vodnosť III – IV, najvyššie Q_{ma} III (IV > II), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Z **pôd** sa v katastri vyskytujú kambizeme modálne kyslé, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín, v oblasti masívu Murovanej skaly sa vyskytujú rendziny a kambizeme rendzinové zo zvetralín pevných karbonátových hornín. Pôdy sú prevažne piesčito-hlinité, prevažne neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %), v južnej časti územia až stredne kamenité (štrkovité) (20 – 50 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je nízkej až strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje najnižšie hodnoty (2, 3, 4 a 6 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 40 – 31, 30 – 21 a 10 – 1 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach v hĺbke do 25 cm je prevažne stredný (1,8 – 2,3 %) až nízky (< 1,8 %). Pôdna reakcia je slabo (pH 6,0 – 6,5) až veľmi silno kyslá (pH 4,5 – 5,0).

Z **klimatického hľadiska** sa územie katastra nachádza v klimatických oblastiach, ktorých charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	mierne teplá (M) – priemerne menej ako 50 letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu $\geq 25^{\circ}\text{C}$), júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$		
Okrsk	M6	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
		mierne teplý, vlhký, vrchovinový	júl $\geq 16^{\circ}\text{C}$, LD do 50, Končekov index zavlaženia Iz 60 až 120, prevažne 500 m n. m.
Oblasť	chladná (C) – júlový priemer teploty vzduchu $\geq 16^{\circ}\text{C}$, všetky okrsky veľmi vlhké		
Okrsk	C1	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
		mierne chladný, veľmi vlhký	júl 12 – 16 $^{\circ}\text{C}$

Podľa systému triedenia krajiny pokrývky vytvorenej aplikáciou údajov CORINE land cover sa súčasná krajinná štruktúra územia katastra obce Opátka člení podľa nasledovnej tabuľky.

Triedy krajiny pokrývky	
urbanizované a priemyselné areály	sídelná zástavba
	areály sídelnej vegetácie, športu a rekreácie
poľnohospodárske areály	heterogénne poľnohospodárske areály
	kroviny alebo prirodzené lúky
lesné a poloprírodné areály	ihličnaté lesy
	zmiešané lesy
	listnaté lesy

Kompaktné **lesné porasty** vyplňajú okrem bezprostredného okolia obce a potoka Opátka pod ňou celé územie katastra. Na súvislé lesné porasty na viacerých miestach nadväzujú nerozsiahle porasty charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde. Charakter lesa majú lokálne aj početné porasty drevín na stržiach a tokoch, najmä okolo potoka Opátka. Lesné porasty sú prevažne bukové, vo vyšších častiach jedľovo-bukové, vzácne aj javorovo-bukové, lokálne sú aj zmiešané ihličnato-listnaté lesy s prevahou listnáčov, relatívne značný podiel zaberajú súvislé porasty jelše s prímiesou ďalších vlhkomilných drevín v nivách tokov.

Z lesných vegetačných stupňov sú v území zastúpené nasledovné LVS.

Lesný vegetačný stupeň	Najrozšírenejšia skupina lesných typov (podľa Zlatníka)	Nadmorská výška	Dominantné dreviny podľa ich prirodzeného výskytu v LVS
Zonálne lesné spoločenstvá			
dubovo-bukový	buková dúbrava <i>Fageto-Quercetum</i>	200 – 500 m	dbz, bk, hb, jvm
bukový	typická bučina <i>Fagetum typicum</i>	400 – 800 m	bk, lpv, jd, jvh
jedľovo-bukový	jedľová bučina nižšieho stupňa <i>Abieto-Fagetum</i>	500 – 1 000 m	bk, jd, jvh, bst
smrekovo-jedľovo-bukový	buková jedlina vyššieho stupňa <i>Fageto-Abietum</i>	900 – 1 300 m	jd, sm, bk, jvh, bst
Azonálne lesné spoločenstvá			
nívné spoločenstvá	brestová jasenina <i>Ulmeto-Fraxinetum</i>	-	tp, bsh, js, jšl, dbl

Prehľad skratiek drevín:

bk – buk lesný (*Fagus sylvatica*), bst – brest horský (*Ulmus glabra*), bsh – brest hrabolistý (*Ulmus minor*), dbl – dub letný (*Quercus robur*), dbz – dub zimný (*Quercus petraea*), hb – hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), jd – jedľa biela (*Abies alba*), js – jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), jšl – jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), jvh – javor horský (*Acer pseudoplatanus*), lpv – lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), sm – smrek obyčajný (*Picea abies*), tp – topoľ domáci (biely, sivý, čierny) (*Populus*)

Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené pomerne rovnomerne. Zastúpenie je v celej poľnohospodárskej krajine, najmä okolo vodných tokov

a na antropogénnych líniiach, okolo poľných ciest a pod. Celkovo možno konštatovať, že poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v pomerne priaznivom stave. NDV predstavuje najmä líniovú až skupinovú zeleň okolo úvozov, ciest a potokov. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza (*Betula pendula*), buk lesný (*Fagus sylvatica*), topol osikový (*Populus tremula*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), hrab (*Carpinus betulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), menej čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), dub zimný (*Quercus petraea*), javor mliečny (*Acer platanoides*), obmedzene sa vyskytuje aj borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a smrek (*Picea abies*). V líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka (*Prunus spinosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Brehové porasty sú zväčša tvorené jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*), jelšou sivou (*Alnus incana*), vrbou krehkou (*Salix fragilis*), purpurovou (*Salix purpurea*) a čremchou (*Padus avium*). Poľnohospodárska krajina predstavuje len veľmi malú časť katastra v bezprostrednom okolí obce a niva potoka Opátka pod ňou.

Trvalé trávne porasty sú zastúpené v prevažnej miere, sú prevažne polointenzívne, z veľkej časti prirodzené, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania zarastaním krovinami a drevinami. Na plochách strmších strání, úvozov, strží alebo zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej najmä močiarnnej vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia.

Oráčiny sa v katastri nenachádzajú.

Typické **mozaikové štruktúry** sa v rámci katastra vyskytujú len lokálne a obmedzene, väčšia časť z nich je zarastená súvislými porastmi náletových drevín.

Vodné toky a plochy. Osou územia je potok Opátka, ktorý je pravostranným prítokom rieky Hornád mimo územia katastra. V území priberá viacero pravo- a ľavostranných prítokov. Okrem bezmenných sú to Zlatník, Viničkový potok, Zlámaný potok, Košarisko.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné a lesné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Drevinová vegetácia v obci má kultúrny charakter, prevládajú v nej úžitkové druhy.

Prieskumy a rozborý životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny

V území neboli zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine. V severnej časti územia sa nachádzajú krasové javy. Územie je slabo náchylné na zosúvanie.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je v území vedená vetva 22 kV vedenia. Územím prechádza komunikácia III. triedy č. 3357 Košické Hámre, most – Opátka s počtom < 1 000 jednotkových vozidiel za 24 hodín podľa sčítania v roku 1995.

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 5 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 600 – 800 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 5 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 1 500 – 2 500 mg.m⁻². Ide o hodnoty v dolnej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje väčšia časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo (21 – 30 %) poškodené. Malá časť je zdravých (defoliácia 0 – 10 %), stredne (31 – 40 %) až silno poškodených (> 40 %). Zaťaženie lesných drevín jednotlivými škodlivinami je nasledovné.

Polutant	Koeficient zaťaženia	Limitná hodnota (mg.kg⁻¹)	Celková depozícia v r. 1990 – 1995 (kg.ha⁻¹.rok⁻¹)
síra	K _S 2,001 – > 3,000	1000 (K _S = 1)	20,1 – > 40,0
ťažké kovy	K _Z 1,000 – 2,000	(K _Z = 1): 0,6 Cd; 1,0 Cr; 1,0 V; 2,0 Cu; 2,0 Ni; 6,0 Pb; 45 Zn; 100 Fe	
ortuť	K _{Hg} 3,000 – 7,000	0,12 (K _{Hg} = 1)	
dusík			15,1 – > 35,0

Pôdy v S časti územia sú nekontaminované, resp. mierne kontaminované. Smerom na juh na ne nadväzujú pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Cu, Hg, Pb) nad limit B a nad limit C. Limitné hodnoty rizikových prvkov pre uvedené hladiny sú uvedené v tabuľke.

Rizikové prvky	Pôda (mg.kg ⁻¹ suchej hmoty)	
	B	C
As	30,0	50,0
Ba	20,0	30,0
Cr	250,0	800,0
Cu	100,0	500,0
Hg	2,0	10,0
Ni	100,0	500,0
Pb	150,0	600,0
V	200,0	500,0

Limitné hodnoty obsahu prvkov:

B – indikačná hodnota znamená, že kontaminácia pôd bola analyticky dokázaná. Ďalšie štúdium a kontrola miesta znečistenia sa vyžaduje vtedy, ak vznik, rozloha a koncentrácia rizikových prvkov v pôde môže mať negatívny vplyv na ľudské zdravie alebo iné zložky životného prostredia

C – indikačná hodnota pre asanáciu znamená, že ak koncentrácia prvku dosiahne túto hodnotu, je nevyhnutné okamžite vykonať analytické zmapovanie rozsahu poškodenia príslušného miesta a rozhodnúť o spôsobe nápravného opatrenia

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území nízka. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je nízky (0,0 – 1,0 Cd).

Radónové riziko v celom území je stredné, v oblasti masívu Murovanej skaly nízke.

Aktuálna vodná erózia je v zalesnenej časti územia žiadna alebo nepatrná až slabá, len lokálne stredne silná, na plochách poľnohospodárskej krajiny stredne silná, silná až veľmi silná.

V katastri nie je evidovaná žiadna environmentálna záťaž. V území sa nachádzajú v nive potoka Opátka lokálne nelegálne skládky rôzneho prevažne inertného odpadu (piliny, výkopová zemina), ktoré nivu znehodnocujú. Tiež boli zistené plochy výskytu invázií druhov rastlín (zlatobyľ obrovská, netýkavka malokvetá, netýkavka žliazkatá, slnečnica hľuznatá, falópia japonská a ďalšie ruderalne druhy) najmä okolo potoka Opátka.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) celé územie leží mimo jadra ÚSSF. V rámci areálov ÚSSF leží územie katastra prevažne v poloprírodno-antropogénnom areáli s vybraným stresovým faktorom silné poškodenie lesnej vegetácie, severný okraj zasahuje do poloprírodného areálu s rovnakým vybraným stresovým faktorom.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Opátka nachádza mimo zaťažených oblastí, v oblasti prostredia vyhovujúceho až vysokej kvality. V rámci environmentálnych regiónov Slovenska leží v regióne 2. environmentálnej kvality (mierne narušené prostredie) – Pohornádskom.

V území sa nachádza vysoké zastúpenie lesných porastov v kategórii lesy ochranné a lesy osobitného určenia.

Potok Opátka je vodohospodársky významným vodným tokom, kataster obce leží v povodí tohto vodárenského toku. Do katastra zasahuje ochranné pásmo vodného zdroja 2. stupňa.

Územím katastra alebo jeho okrajmi sú vedené značené turistické trasy. Žltá značená je trasa V. n. Ružín, most – Kojšov – Nováčany, modro značená V. n. Ružín – Opátka – chata Erika, zeleno značená V. n. Ružín, most – sedlo Zemičky – pod Suchým vrchom, južným okrajom prechádza červeno značená medzinárodná turistická trasa E8.

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa územie katastra, mimo intravilánu obce nachádza chránenom území európskeho významu Natura 2000 - v Chránenom vtáčom území Volovské vrchy.

Identifikačný kód: SKCHVU036

Katastrálne územie: Okres Košice okolie: Bukovec, Hačava, Hodkovce, Hýľov, Jasov, Kostolany nad Hornádom, Košická Belá, Košické Hámre, Kysak, Malá Ida, Malá Lodina, Medzev, Nováčany, Opátka, Poproč, Rudník, Ružín, Šemša, Sokol, Štós, Trebejov, Veľká Lodina, Vyšný Klátov, Vyšný Medzev a Zlatá Idka, **Okres Gelnica:** Gelnica, Helcmanovce, Henclová, Kluknava, Kojšov, Margecany, Mníšek nad Hnilcom, Nálepko, Prakovce, Rolova Huta, Smolník, Smolnícka Huta,

Stará Voda, Švedlár, Úhorná, Veľký Folkmar, Závadka a Žakarovce,

Odôvodnenie návrhu ochrany: Volovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol krikľavý (*Aquila pomarina*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), d'ateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), d'ateľ čierny (*Dryocopus martius*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*) a muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*).

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. *Potok Opátka s prítokmi.* Podhorský až horský, mimo obec prirodzene tečúci tok, v dolnej časti bohato meandrujúci, zväčša so súvislými brehovými porastmi, ktoré lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. Prítoky sú zväčša krátke, stekajúce len v rámci údolia potoka, mimo obce prirodzene tečúce, lesné, viac-menej vyrovnané na dne ostro zarezaných strží. Okrem bezmenných potokov ide o toky Zlatník, Viničkový potok, Zlámaný potok, Košarisko.

2. *Polointenzívne až intenzívne využívané lúky a pasienky* v rámci zalesnenej plochy katastra, mimo obrábaných plôch s vysokým podielom zárastu krovín a náletových drevín, miestami splývajúcimi s okolitými lesnými porastmi.

3. *Medzi skalami – Kaliská – Nad Viničkovým jarkom.* Komplex prevažne bukových, v severnej časti dubovo-hrabových, zriedkavo aj javorovo-bukových porastov so značným podielom ihličnatých drevín ako jedľa, smrek, smrekovec a borovica lesná, ale aj brezy, lipy malolistej, jaseňa, javora horského, javora mliečneho, čerešne vtácej a ďalších drevín. Porasty sú rôzneho veku a štruktúry, aj pri vyššom podiele ihličnatých drevín sú v podrade dobre zachované charakteristické spoločenstvá prirodzených lesných porastov.

4. *Rúbaň – Železná – Romanová.* Komplex prevažne bukovo-jedľových lesných porastov so značným podielom ďalších drevín, najmä brezy, lipy malolistej, jaseňa, javora horského, javora mliečneho, hraba a ďalších drevín.

5. *Borovničiar – Vykrúcaná – Holica.* Rozsiahlejší komplex prevažne bukových a bukovo-jedľových lesných porastov severne od kóty Košariská (1 053,9 m n. m.). Porasty majú lokálne väčšiu prímes ihličnatých drevín, miestami sa vyskytujú porasty javorovo-bukových lesov a bučín s prímесou cenných listnáčov, najmä jaseňa.

Podľa **Generelu nadregionálneho ÚSES SR** prebieha severnou časťou územia terestrický nadregionálny biokoridor. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET predstavujú lesné porasty v strednej časti katastra jadrové územie národného významu N18 Volovské vrchy – Kojšovská hoľa, naň na zvyšku plochy katastra nadväzuje územie rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia národného významu.

Regionálny ÚSES v zmysle ÚPN Košického samosprávneho kraja spresňuje priebeh nadregionálneho biokoridoru – Humenec, Sivec, Vozárska a vyčleňuje biokoridor a biocentrum regionálneho významu. Vyčleňuje i lesné a trávno-bilinné biotopy. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestnych biocentier majú plochy lokalít 2., 3., 4. a 5., potok Opátka a jeho prítoky majú funkciu miestnych biokoridorov.

V zmysle § 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

- vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda bociana čierneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného a výra skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.
- mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov od 1. apríla do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov k stredu.

1.4.2 Civilizačné podmienky

A. Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty

Obec je potočnou dedinou, ktorej urbanistický pôdorys sa odvíjal pozdĺž cesty v smere Košické Hámre.

Prvá zmienka o obci je datovaná v roku 1324, kde sa spomína ako Apokapotoka - čo je pôvodný starosloviensky názov, odvodený od slova Opoka. Opoka znamená kameň, skala, skalná riečka. Od r.1390 osada nesie už len názov Opoka. Už v roku 1311 je však spomínaný les - Silva Nigra (čierny les), ktorý získalo mesto od kontroverzného palatína Omodeja.

Zvláštnosťou je, že Opátka bola dlho rozdelená na dve časti - Moldavskú a Spišskú župu, pričom obe mali svoj mlyn, cintorín aj krčmu.

V roku 1808 - v čase rozkvetu baníctva bola obec najviac obývaná - okolo 500 ľudí (v súčasnosti ich je okolo 86). V tom čase mala obecného richtára, bubeníka, pastiera. Po zastavení ťažby medenej rudy a následnom odstavní a zrušení medenej huty (zrejme kvôli nerentabilnosti) niekedy koncom 19. storočia Opátka postupne hospodársky, ekonomicky i spoločensky upadala. Obživou zostali miestne lesy a v nich pestovné a ťažbové práce a muži nachádzali prácu aj v baniach v susednej obci Zlatá Idka. Neskôr sa zamestnali aj v zlievárenskej fabrike v susednej obci [Košické Hámre](#). Okolo roku 1930 mala obec Opátka už iba okolo 150 – 160 obyvateľov a v r. 1868 bola obec premenovaná na dnešnú Opátku.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú zaradené:

- č. 4385/1 – **Správa medených hámrov** z 70-tych rokov 18. st. – neskorý barok; stav vyhovujúci,
- č. 430/1 – **r.k. kostol sv. Floriána**; jednodňový- klasicistický; vznik r. 1784 a prestavba v r. 1845; stav vyhovujúci.

Do zoznamu paätihodností obce hodno zaradiť i Božie muky, kríže v krajine a kaplnky, ako aj býv. banské štôlne a banícke a spracovateľská diela, či zariadenia.

V Centrálnnej evidencii archeolog. nálezísk AÚ SAV v Nitre nie sú evidované žiadne lokality.

Do roku 1918 obec administratívne patrila do Abbovskej župy, po roku 1960 do okresu Košice a Východoslovenského kraja. V súčasnosti je obec časťou okresu Košice - okolie a kraja Košického

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Obec Opátka leží na západnom okraji okresu Košice – okolie, v kraji Košickom. Kataster obce spadá do geologickej provincie Západné Karpaty a leží v geomorfologickej oblasti Slovenské rudohorie a celku – Volovské vrchy a podcelku Kojšovská hoľa.

Riešeným územím je celé administratívno – správne územie obce, veľkosti 1 390,26 ha a je prezentované v M1:10 000. Podrobne je obec riešená v mierke M 1:5 000 (2 500).

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – VÚC Košického kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je potrebné záväznú časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení územného plánu obce rešpektovať. Pre ÚPN – VÚC Košického kraja boli v roku 2004 obstarané Košickým samosprávnym krajom Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené uznesením č.245/2004 a zmeny a doplnky záväznej časti boli vyhlásené VZN č.2/2004. V roku 2009 bola spracovaná ďalšia aktualizácia ÚPN-VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2009, ktoré boli schválené uznesením č. 713 zo dňa 24.08.2009 a záväzná časť vyhlásená VZN č.10/2009. V roku 2014 bola spracovaná aktualizácia ÚPN VÚC Košického kraja – Zmeny a doplnky 2014, ktoré boli schválené uznesením č. 92/2014 zo dňa 30.06.2014 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 6/2014. Posledná aktualizácia je z roku 2017 - Zmeny a doplnky 2017, ktoré boli schválené uznesením č. 509/2017 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 18/2017.

Uvedené záväzné časti, vrátane verejnoprospešných stavieb sú rešpektované a zapracované do ÚPN – obce Opátka. Jedná sa o nasledovné záväzné regulatívy:

1. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry:

- 2.17 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,
- 2.18 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 2.19 zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 2.20 vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centráм, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí.

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry:

- 3.2 vytvárať podmienky pre rozvoj bývania vo všetkých jeho formách s cieľom zvyšovať štandard bývania a približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ
- 3.8 podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

- 4.1 považovať za významné centrá rekreácie a cestovného ruchu priestory Zemplínskej šíravy, Slovenského raja, Slovenského krasu, Domice – Aggtelek (hranica s MR), Betliara – Rožňavy – Krásnohorského Podhradia, Jasova, Medzeva a okolia, Košíc a okolia (Kojšovská hoľa, Kavečany, Jahodná), Krompách – Plejsy, Spišského kultúrne-historického komplexu, Tokajskej vinohradníckej oblasti a vytvárať územno-technické a dopravné podmienky pre ich ďalší rozvoj,
- 4.4 vytvoriť územno-technické a dopravné podmienky na rekreačné využitie priestoru Kojšovská hoľa – Zlatá Idka tak, aby bol dodržaný určený hygienický režim v povodí vodárenskej nádrže Bukovec,
- 4.8 viazať lokalizáciu služieb cestovného ruchu prednostne do sídiel s cieľom zamedziť neodôvodnené rozširovanie rekreačných útvarov vo voľnej krajine, pričom využiť aj obnovu a revitalizáciu historických mestských a vidieckych celkov a objektov kultúrnych pamiatok,
- 4.10 rozvíjať a zvyšovať komplexnosť, štandard a kvalitu ponuky rekreačných a športových aktivít, služieb cestovného ruchu a všetkých turisticky atraktívnych miest, obcí a stredísk cestovného ruchu,
- 4.11 podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,
- 4.13 vytvárať podmienky pre rozvoj krátkodobej rekreácie obyvateľov miest a väčších obcí budovaním

- rekreačných stredísk a zamerať sa na podporu budovania vybavenosti pre prímestskú rekreáciu v zázemí sídiel,
- 4.17. podporovať ťažiskové formy cestovného ruchu v Košickom kraji (vidiecky a agroturistika, mestský a kultúrno-poznávací, kúpeľný a zdravotný, zimný, letná turistika a pobyty pri vode a aktivity súvisiace s rozvojom tradičných remesiel a gastronómie špecifických pre Košický kraj).
- 5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry**
- 5.1 chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej vinohradníckej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja, zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,
- 5.2 zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,
- 5.3 podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,
- 5.5. zabezpečovať nástrojmi územného plánovania ekologicky optimálne využívanie územia pri rešpektovaní a skvalitňovaní územného systému ekologickej stability, biotickom integrity krajiny a biodiverzity na úrovni regionálnej a lokálnej,
- 5.8 v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,
- 5.9 podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,
- 5.10 v chránených územiach (európska sústava chránených území NATURA 2000 vrátane navrhovaných, národná sústava chránených území, chránené územia vyhlásené v zmysle medzinárodných dohovorov), v prvkoch prírodného dedičstva UNESCO, v NEOCENT, v biotopoch európskeho významu, národného významu a v biotopoch druhov európskeho a národného významu zosúladiť využívanie územia s funkciou ochrany prírody a krajiny s cieľom udržania resp. dosiahnutia priaznivého stavu druhov, biotopov a častí krajiny,
- 5.11 rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,
- 5.12 zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivú existenčnú podmienku pre biotu vodných ekosystémov,
- 5.14 podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,
- 5.15. zabezpečiť pri rekonštrukcii krajiny vrátane projektov pozemkových úprav podmienky pre uplatňovanie zásad tvorby krajiny s rešpektovaním špecifických foriem osídlenia a historických krajinných štruktúr v typickom charaktere poľnohospodárskej krajiny,
- 5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,
- 5.16.2. pri rozhodovaní o ťažbe rádioaktívnych nerastov v lokalite prieskumného územia Čermel – Jahodná a na ostatných ložiskách na území Košického samosprávneho kraja akceptovať stanoviská obcí a VÚC (samosprávneho kraja) vydané formou uznesenia zastupiteľstva a v súlade s platnou legislatívou,
- 5.17. zabezpečiť trvalo ochranu krajiny v zmysle Európskeho dohovoru o krajine smerujúcu k zachovaniu a udržiavaniu významných alebo charakteristických čŕt krajiny vyplývajúcich z jej historického dedičstva a prírodného usporiadania, alebo ľudskej aktivity,
- 5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,
- 5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.
- 7. V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry**
- 7.1 zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.4 na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,
- 7.9. znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,
- 7.10. zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,
- 7.11. prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach ležiacich v ochranných pásmach zdrojov vody, termálnych a minerálnych zdrojov
- 7.14. vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie

ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre potreby obyvateľstva i služieb,

8. V oblasti hospodárstva:

- 8.2. zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním a modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,
- 8.4. stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,
- 8.6. na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužiteľné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,
- 8.7. zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov a rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,
- 8.8. zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a udržanie priaznivej druhovej a vekovej štruktúry,
- 8.10. rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospodárskou a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,
- 8.12. vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja a využívať prítom predovšetkým miestne surovinové zdroje,
- 8.17. b) podporovať efektívne zavádzanie výroby elektr. energie a tepla z dostupných obnoviteľných zdrojov, c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno podľa zákona č.282/2015 Z.z. o vyvlastnení pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov (s účinnosťou od 01.07.2016) pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenávala neustály pokles počtu obyvateľov s výnimkou dekády rokov 1980 - 1991. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od - 1,752 % do + 0,682 %. Obec je zaradená do kategórie stagnujúceho sídla. Časť domov sa využíva na rekreáciu.

Obec je súčasťou okresu Košice – okolie, mikroregiónu Hornád a gravituje do Košíc – krajského mesta, kde je sústredenie prac. príležitostí, obč. vybavenia a funkcia dopravného terminálu. Od Košíc je vzdialená 32 km.

V širšom kontexte plní k.ú. okrem bývania - samotná obec, prevažne rekreačnú a turistickú funkciu, ako prímestská oblasť Košíc – rekr. priestor Ružín a rekr. lokality Opátka a Galová lúka. Dotýka sa ho rekreačný priestor Kojšovská hoša - Zlatá Idka. Kataster je súčasťou RÚC č.V - Hornádska kotlina.

Z hľadiska územnej ochrany prírody leží celý kataster na území európskeho významu sústavy Natura 2000 - SKCHVÚ036 Volovské vrchy.

Potenciálom pre jej rozvoj bude uchovanie dlhodobej tradície lesného hospodárstva a rozšírenie a prepájanie turistickej infraštruktúry v rámci rekr. priestor Ružín a celého RÚC Hornádska kotlina.

Uvedené vytvára predpoklad i pre rozvoj bývania a služieb obyvateľstvu.

2.3.2 Demografia

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011). Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (obyvatelia 0–14-roční) je vek, v ktorom obyvateľstvo ešte nie je ekonomicky aktívne,

- produktívny vek (obyvatelia 15–64-roční) je vek, v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (obyvatelia vo veku 65+) je vek, v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Stav a vývoj obyvateľstva obce Opátka

K 31.12.2017 žilo v obci Opátka 94 obyvateľov, čo predstavuje 0,074 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice - okolie. Ženy tvorili 46,81 % obyvateľov obce.

Celková rozloha k.ú. obce je 1390,26 ha a priemerná hustota osídlenia 6,83 obyv./na 1km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2017

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011	2017
Počet obyvateľov	97	80	86	82	94	94
Prírastok obyvateľov	- 17	+ 6	- 4	- 12	0	
Index rastu	82,47	107,50	95,35	114,63	100,00	
Ø ročný prírastok	- 1,752 %	+ 0,682 %	- 0,465 %	- 1,463 %	0,00 %	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec zaznamenávala neustály pokles počtu obyvateľov s výnimkou dekády rokov 1980 - 1991. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali v hodnotách od - 1,752 % do + 0,682 %. Obec je zaradená do kategórie stagnujúceho sídla.

Pohyb obyvateľstva v obci Opátka v rokoch 2001 - 2017

Rok	Priemer- ný stav obyvat.	Živo- nar.	Zo- mre- tí	Prirodze- ný prírastok/ úbytok	Prist'aho- vaní	Vyst'aho- vaní	Migrač- ný prírastok/ úbytok	Celkový prírastok / úbytok
2001	85	1	1	0	2	0	2	2
2011	95	1	1	0	4	0	4	4
2017	95	0	2	-2	2	2	0	-2

Zdroj: ŠÚ SR

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 2001 - 2017

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality	Index starnutia	Priem. vek
	Spolu	Vekové skupiny					
		predproduk.	produktívny	poproduktívny			
2001	84	14	63	7	200,00	50,00	36,73
%	100,00	16,67	75,00	8,33			
2011	97	20	65	12	166,67	60,00	39,30
%	100,00	20,62	67,01	12,37			
2017	94	14	63	17	82,35	121,43	42,48
%	100,00	14,89	67,02	18,09			

Zdroj: ŠÚ SR

Významnou demografickou charakteristikou každej populácie je vekové zloženie, v ktorom sa odrážajú výsledky demografických procesov z minulosti a zároveň ide o základ budúceho demografického vývoja. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Opátka môžeme konštatovať, že po priaznivom vývoji dochádza po roku 2011 k výraznému starnutiu populácie. Index vitality dosahoval v roku 2017 hodnotu 82 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi regresívny (ubúdajúci) typ populácie, kým do roku 2011 išlo o stabilizovanú rastúcu populáciu.

Podľa údajov zo SODB v roku 2011 bol priemerný vek obyvateľov obce 39,30. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 5,32 %, učňovské a stredné bez maturity 29,79 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 29,79 % a vysokoškolské 15,96 % obyvateľstva. Bez vzdelania si udáva 18,01 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev so 70,21 %, bez vyznania si udáva 20,21 %.

Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Opátka 95,74 % obyvateľov slovenskej národnosti a 4,25 % sa neprihlásilo k žiadnej národnosti. Ostatné národnosti sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

Návrh

V zmysle „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“ (Šprocha, Vaňo, Bleha, október 2013), najväčší populačný rozvojový región bude tvoriť pás okresov na východnom Slovensku, medzi ktoré patrí aj okres Košice – okolie.

Okres Košice – okolie zaznamená najväčšiu zmenu prírastku a najväčší celkový prírastok obyvateľstva v rámci SR. Aj napriek tomu dochádza k zníženiu prírastkov. Priemerný vek obyvateľov sa zvýši zo 40,01 na 42,5 roka. Okres Košice – okolie bude vykazovať najvyšší populačný potenciál v rámci Slovenska. Napriek tomu sa okres nevyhne niektorým problémom, najmä pokiaľ ide o vysoké zastúpenie rómskeho obyvateľstva. Nízka vzdelanostná úroveň a slabá profesijná štruktúra môže priniesť problémy na trhu práce a v konečnom dôsledku sa môže prejaviť vysokou nezamestnanosťou a nižšou životnou úrovňou.

Podľa ÚPN-VÚC Košický kraj - Zmeny a doplnky 2017, okres Košice – okolie môžeme zaradiť medzi územia so stabilizovanou rastúcou populáciou. Špecifikom, ktoré výraznejšie ovplyvňuje prírastky obyvateľstva je Rómske etnikum, tvorí v okrese 6,5 % populácie (ÚPN-VÚC Košický kraj – Zmeny a doplnky 2014).

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Opátka sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	2017	2020	2025	2030	2035
Opátka	94	97	102	107	112

Pre porovnanie uvádzame prognózu demografického vývoja za okres Košice - okolie podľa „Prognózy vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2035“:

Okres Košice - okolie :

Rok 2015	124 888 obyvateľov
Rok 2020	130 151 obyvateľov
Rok 2025	134 460 obyvateľov
Rok 2030	138 552 obyvateľov
Rok 2035	142 570 obyvateľov

zmena 2015 - 2035 celkom: +17 682 obyvateľov (Ø ročný prírastok + 0,71 %).

ÚPN-O navrhuje do r. 2030/35 nárast o cca 20 obyv. na celkových 112 obyv. Reálna obľobnosť bola v tom čase 3,13 obyv./byt. a predpokladaná v r. 2035 bude 3,02 obyv./byt.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 94 obyvateľov obce tvorilo 45 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 47,87 % z celkového počtu obyvateľov (okres Košice - okolie 46,99 %). Nezamestnaných ku dňu sčítania bolo 92 osôb. Do zamestnania dochádzalo 33 obyvateľov obce. Najviac ľudí odchádzalo za prácou v oblasti verejnej správy (5 osôb) a stavebných prác (5 osôb),

nasledovalo odvetvie lesníctva a ťažby dreva (4 osôb).

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011 (SODB 2011)

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Opátka	94	45	47,87	8	17,78

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Košice - okolie vykazoval v mesiaci august 2018 10,38 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti, ktorá patrí k relatívne najvyšším na Slovensku. V Košickom kraji bola evidovaná v tomto období 11,08 %.

Vývoj miery evidovanej nezamestnanosti

	august 2014	august 2015	august 2016	august 2017	august 2018
okres Košice - okolie	20,09 %	17,99 %	16,06 %	12,77 %	10,38
Košický kraj	16,87 %	15,80 %	13,25 %	10,59 %	8,78

Zdroj: ÚPSVaR

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2035“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2035 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa už spomenutej prognózy za okres Košice – okolie v roku 2015 bol nárast celkových prírastkov obyvateľstva + 9,74, v roku 2035 to bude + 5,53 obyvateľov (na 1000 obyv.). Priemerný vek v roku 2015 bol 36,93, v roku 2035 sa zvýši na 41,76 rokov. V samotnej obci podľa ŠÚ SR bol v roku 2017 priemerný vek 42,48 rokov.

V obci je vytvorených cca 22 pracovných miest v službách, administratíve a lesnom hospodárstve.

Návrh

Predpokladáme výhľadový nárast pracovných miest na 40 a to prevažne v terciálnej sfére – obchod, služby, turizmus a CR.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Obec je súčasťou okresu Košice – okolie, mikroregiónu Hornád a gravituje do Košíc – krajského mesta, kde je sústredenie prac. príležitostí, obč. vybavenia a funkcia dopravného terminálu. Od Košíc je vzdialená 32 km.

Západná hranica k.ú. je aj hranicou okresu. Záujmové územie tvoria obce v okrese:

- *Košice – okolie:* Košická Belá (k.ú. Košické Hámre, Malý Folkmár, Košická Belá), Vyšný Klatov a Zlatá Idka,
- *Gelnica:* Veľký Folkmár a Kojšov.

Obec leží mimo urbanizačných priestorov krajského mesta, ako aj mimo hlavnej sídelnej rozvojovej osi Košice - Prešov a východoslovenskej rozvojovej osi I°.

Väčšia časť k.ú. územia je tvorená veľmi silne členitou vrchovinou. Na ňu nadväzuje na južnom okraji územie silne členitej vrchoviny a na západnom okraji územie veľmi silne členitej nižšej hornatiny. Rozloha k.ú. obce je 1390,26 ha.

V širšom kontexte plní k.ú. okrem bývania - samotná obec, prevažne rekreačnú a turistickú funkciu, ako prímestská oblasť – rekr. priestor Ružín a rekr. lokality Opátka a Galová lúk - Zlatník. Dotýka sa ho rekreačný priestor Kojšovská hoša - Zlatá Idka. Kataster je súčasťou RÚC č.V - Hornádska kotlina. Navrhujeme rozšírenie a prepojenie turistickej infraštruktúry v rámci rekr. priestoru Ružín a celého RÚC Hornádska kotlina.

Z hľadiska územnej ochrany prírody leží celý kataster na území európskeho významu sústavy Natura 2000 - SKCHVÚ036 Volovské vrchy. Podľa RÚSES do k.ú. zasahuje nadregionálny a regionálny biokoridor, lesné a trávno-bilinné biotopy. V území boli v rámci KEP vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy, ako ekologicky významné prvky. Systém navrhujeme zachovať.

Obec leží v údolí vodohospodársky významného potoka Opátka, ktorý je prítokom Hornádu a

do ktorého vteká vo vodnej nádrži Ružín. Leží na jeho oboch brehoch v nadmorskej výške 428 – 480 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 330 m v nive potoka Opátka na hranici severného okraja katastra, najvyšší dosahuje výšku 1 053,9 m n.m. na kóte Košariská, na južnom okraji katastra.

Do územia zasahujú alebo sa dotýkajú k.ú. vyhlásené ochranné pásma zdrojov pitnej vody povrchových vôd II° a III° - povodie vodárenských tokov Zlatník, Viničkový potok a Opátka, Kojšovský potok, ďalej Zlatá Idka a VN Bukovec – vonkajšie OP.

Geologický podklad je tvorený v severnej časti územia vápencami mezozoika vnútorných Karpát, ktoré sú zo severnej a južnej strany obalené metabazaltami, metapieskovcami a metamorfovanými vulkanitmi staršieho paleozoika gemerika. Južne na ne nadväzujú na celom zvyšnom území katastra metapieskovce, fylity, karbonáty, zlepenice, bazické metavulkanity a vrchnosilúrske kyslé vulkanity staršieho paleozoika gemerika.

Z pôd sa v katastri vyskytujú kambizeme modálne kyslé, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín.

V území neboli zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine. V severnej časti územia sa nachádzajú krasové javy. Územie je slabo náchylné na zosúvanie.

Radónové riziko v celom území je stredné, v oblasti masívu Murovanej skaly nízke.

Aktuálna vodná erózia je v zalesnenej časti územia žiadna alebo nepatrná až slabá, len lokálne stredne silná, na plochách poľnohospodárskej krajiny stredne silná, silná až veľmi silná.

V obci sú lokalizované RD, ako aj dva BD a rekr. chalupy a chaty. Chaty sú roztrúsené v údoliach potokov a ich úbočiach.

K.ú. obce pozostáva z týchto zastavaných častí:

Obec - je usporiadaná pozdĺž potokov v radovej forme, tvorenej prevažne RD. Dominantu na sútoku tvorí r.k. sv. Floriána. Je súčasťou rekreačnej lokality č.9 – Opátka. Navrhujeme rozvoj bývania, OV a rekreačných chalúp a chát.

rekr.podlokalita Viničkový a Zlamaný potok – roztrúsené chaty v krajine, ktoré sú súčasťou rekreačnej lokality č.9 Opátka. Navrhujeme selektívny rozvoj rekreačných chát.

- **rekreačná lokalita Galová lúka –Zlatník č. 6/1** – chatové osady v krajine s vodojemom a ČS. Navrhujeme selektívny rozvoj rekreačných chát.

- **Košariská** – vykryvač Towercom na najvyššom vrchu v k.ú. obce. Navrhujeme zachovanie stavu.

Počet obyvateľov je 95 a od 1970 sa nemení. V roku 1808 - v čase rozkvetu ťažby medi bolo v obci 500 obyv. Počet obývaných bytov je v súčasnosti 30 a slúžiacich na chalupy 9 + 5. Počet rekr. chát v obci je 34. Navrhujeme nové plochy pre RD a nárast bytov na 40 b.j.

Štruktúra a kapacita občianskeho vybavenia zodpovedá demografickému stavu v obci a väzbám na širšiu sídelnú a turistickú štruktúru. V obci je sústredenie v centre – kostol a OcÚ. Vyššie vybavenie je Košickej Belej a Košiciach. Navrhujeme rozšíriť jeho štruktúru.

Kataster je súčasťou RÚC č.V - Hornádska kotlina a jeho ťažisko súčasťou rekr. priestor Ružín (jeho ťažiskom je vodná nádrž a polyfunkčné stredisko CR Centrum (Táleng)). Pozostáva z rekreačných lokalít (pokračovanie označenie podľa štruktúry CR v ÚPN-O Košická Belá), ktoré navrhujeme selektívne doplniť a obnoviť:

č.6/1 a 6/2 - Galová lúka–Zlatník - chatové osady, rekreačné stredisko ObÚ KE – okolie,

č. 9 - obec Opátka, plniacej aj chalupníckej a chatovej funkcie,

č. 9/1 a 9/2 - roztrúsené chaty v krajine v údoliach Viničkového a Zlamaného potoka – spadajú do rekr. lokality Opátka.

Obcou prechádza cyklotrasa č.11 a modrá turistická, ktorá sa napája na Cestu hrdinov SNP – červená a ďalšie – žltá, zelená. Opravená lesná účelová cesta nad obcou prepája obec Kojšov.

Kompaktné lesné porasty vyplňajú okrem bezprostredného okolia obce a potoka Opátka pod ňou celé územie katastra. Väčšina z nich je zaradená do kategórie lesov hospodárskych. Lesy spadajú do LC Opátka a obhospodarujú ich Mestské lesy Košice a Lesy SR, š.p. Potoky sú rybolovným revírom SRZ. Poľovné združenie Opátka má revír nad obcou.

V obci nie je poľnohospod. dvor. Výroba je sústredená mimo k.ú. - v Košickej Belej so zameraním na chov oviec a hov. dobytky. Plocha lesohospodárskeho dvora pod Galovou lúkou je navrhovaná na zachovanie.

Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená aj keď má bohatú tradíciu v ťažbe a spracovaní medi. Pred obcou bola prevádzka gateru, ktorú navrhujeme nahradiť plochami RD.

Južnú časť k.ú. zasahuje určené Prieskumné územie Zlatá idka.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú evidované dve budovy: Správa medených hámrov a r.k. kostol sv. Floriána. Budovy a priestory v ich okolí navrhujeme zachovať a kultivovať.

V Centrálnnej evidencii archeolog. nálezísk AÚ SAV v Nitre nie sú evidované žiadne lokality.

Obec a chatové osady sú zásobovaná elektrickou energiou 22 kV skupinovú prípojkou pre Galovu lúku a Opátku cez 6+2 trafostanice z primárneho VN vedenia č.204 Budulov – Krompachy. Systém navrhujeme zachovať.

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice. Celé územie je pokryté signálom mobilných operátorov prostredníctvom žiariča Towercom nad obcou - Košariská.

Obec nie je plynofikovaná. Pre vykurovanie a TUV slúži tuhé palivo, elektrická energia a stlačený plyn propán. Systém navrhujeme zachovať.

Rekreačné lokality na riešenom území sú zásobované pitnou vodou z časti z verejného vodovodu, ale zväčša individuálne. Verejný vodovod nazvaný „Vodovod Košické Hámre“ využívajú chaty, hotely a penzióny v rekr. lokalitách a osadách v nich - Prieložky a Táleng. Zdroj vody, prírodné potrubie, čerpacia stanica a vodojem sa nachádzajú na lokalite Medzi skalami. Zdrojom vody je prameň Medzi skalami s výdatnosťou 0,3 – 3,5 l/s zachytený pramennou jímkou.

Obyvatelia obce sa zásobujú skupinovými vodovodmi – voda je privedená z pramennej jímky miestnych prameňov. Časť chatových osád Galová lúka, Stodolisko, Ústie, osady Teplý potok a Zlatá lúka sa zásobuje pitnou vodou individuálne - dovozom pitnej vody z mesta. Úžitkovú vodu čerpajú z miestnych zdrojov (potok, pramene). Navrhujeme napojenie obce na skupinový vodovodný systém a to cez samostatnú ČS a VDJ nad obcou.

Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu. Obec a chatové osady akumulujú splašky v septikoch a žumpách, ktoré sú občas vyvážané. Zachytenie odpadových vôd z objektu býv. PKO je zabezpečené kanalizáciou, zaústenou do malej čističky odpadových vôd (ČOV).

Pre obec navrhujeme splaškovú kanalizáciu s ČOV a pre chaty v krajine ponechanie žump.

Komunikačne je obec napojená na širšie územné jednotky osídlenia a CR prostredníctvom cesty III/3357 napojenej na cestu II/547, ďalej lesnými a poľnými účelovými komunikáciami, turistickými a cykloturistickými trasami. Obcou prechádza cyklotrasa č.11 a modrá turistická, ktorá sa napája na Cestu hrdinov SNP – červená a ďalšie – žltá, zelená. Lesná účelová cesta nad obcou prepája obec Kojšov. Navrhujeme doplnenie náučných trás a prestavbu miestnych komunikácií.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinnokoekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2030. Rešpektuje princípy ochrany prírody. Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. je navrhované:

- posilniť styčné body v sídelnej a rekreačnej del'be práce s obcami regiónu a strediskami CR,
- posilniť úlohu rekreačnej obce a východiskového bodu do Slovenského rudohoria - turistické a cykloturistické trasy,
- pre výstavbu polyfunkčných RD využiť plochy v obci a pozdĺž potoka Opátka,
- pri zohľadnení mierneho nárastu počtu obyvateľov vyčleniť plochy pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce – zariadenie soc. starostlivosti, športoviská,
- dobudovať sieť TI – obecný vodovod, splašková kanalizácia s ČOV,
- prestavať miestne komunikácie,
- odstrániť bodové a líniové dopravné závary,
- rozšíriť a obnoviť pamätihodnosti obce.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Bývanie - pre výstavbu rodinných domov navrhujeme využívať plochy veľkých záhrad a nadväzujúce priestory v obci, ľahko napojiteľné na sieť TI a jej jestvujúci dopravný systém.

Základná koncepcia rozvoja obce spočíva v uchovaní jej harmonického vzťahu ku krajine a „priateľskosti“ k jej obyvateľom. Sú roztrúsené po celej obci. Rozvoj je limitovaný zložitou morfológiou a limitovanou slnečnosťou terénu.

Celkovo je navrhovaných 7 -10 RD. V celej obci je navrhovaná prestavba miestnych komunikácií.

Občianske vybavenie - je navrhované na zachovanie v pôvodnej štruktúre. Prírastok nových bytov, obyvateľov a návštevníkov si vyžiada jeho zachovanie a rozšírenie - soc. starostlivosť, kultúrny dom, plochy športu. Absencia športových a oddychových plôch je kompenzovaná návrhom športoviska pri bytovke, parku pred vstupom do obce a okolo rybníka.

Rekreácia – časť domového fondu navrhujeme ponechať na využitie pre rekreačné účely – chalupy, ubytovanie na súkromí, penzióny a pod. Za tým účelom navrhujeme rozšírenie turistickej infraštruktúry – obnova studničiek, náučný chodník býv. banským dielam, altánky, označovničky a pod. Popri potoku, mimo cesty navrhujeme cyklotrasu z obce dna Ružín.

Lesné hospodárstvo – plocha lesohospodárskeho dvora pod Galovou lúkou je navrhovaná na zachovanie. V rámci nej navrhujeme zberný dvor a kompostovisko.

Ostatné – nad obcou navrhujeme vodojem.

A. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia. Osobitne dôležitými sú priestory centra. Je vymedzené od OcÚ, kostola a budovy Lesy a.s. a zahrňuje zástavbu okolitých RD.

V rámci neho je dôležité umiestňovať nové stavby a objekty mimoriadne citlivo.

Za účelom skvalitnenia obytných a rekreačných podmienok navrhujeme doplniť riešené územie o drobnú architektúru (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadové koše, info tabule a pod.).

B. Ochrana pamiatok

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR, register nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú zaradené:

- č. 4385/1 – **Správa medených hámrov** z 70-tych rokov 18. st. – neskorý barok; stav vyhovujúci,
- č. 430/1 – **r.k. kostol sv. Floriána**; jednoloďový- klasicistický; vznik r. 1784 a prestavba v r. 1845; stav vyhovujúci.

Do zoznamu pamätihodností obce hodno zaradiť i Božie muky, kríže a kaplnky v krajine, studne, ako aj býv. banské štôlna a banícke a spracovateľská diela, či zariadenia.

Všetky uvedené objekty či miesta sú v plnom rozsahu integrované do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich ponecháva a rozvíja.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

2.7.1 Bytový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Ku dňu sčítania zo dňa 21.mája 2011 bol v obci stav nasledovný:

Domový fond tvorilo v obci spolu 34 domov, z toho:

- trvale obývaných 25 domov,
 - neobývaných 9 domov.
- Trvalo obývané domy pozostávali z:
- 23 rodinných domov,
 - 2 domy – iné budovy.

Neobývané domy boli prevažne z týchto dôvodov:

- 8 na rekreáciu,
- 1 z iných dôvodov.

Bytový fond tvorilo v obci spolu 39 b.j., z ktorých bolo 30 obývaných.

Väčšina domov (19) bola postavená do r. 1990. Dominujú byty s plochou 40-80 m² a izbovitosť 5 a 2 obytných miestností. Prevažuje ústredné vykurovanie, dominantne na tuhé palivo.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 - 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	27	26	27	28	30
Prírastok bytov	- 1	+ 1	+ 1	+ 2	

Počet bytov/1 000 obyv.	278,35	325,00	313,95	341,46	319,15
Okres Košice - okolie	220,60	243,30	261,00	251,80	247,10
Košický kraj	247,60	273,60	297,90	296,80	295,60
SR			370,00	353,50	321,30

Zdroj. ŠÚ SR, vlastné výpočty

Z rozboru základných charakteristík bytového fondu obce Opátka, možno konštatovať, že počas sledovaného obdobia dochádzalo k pomalému nárastu bytového fondu.

Ukazovateľ počtu bytov/1 000 obyvateľov ako aj obložnosť je priaznivo nad okresným aj krajským priemerom.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./byt)	3,59	3,07	3,18	2,92	3,13
Okres Košice - okolie	4,53	4,11	3,83	3,97	4,04
Košický kraj	4,04	3,65	3,36	3,37	3,38
SR				2,83	3,11

Zdroj. ŠÚ SR, vlastné výpočty

Prevládajú byty s 5 obytnými miestnosťami (10 b.j.) a 3 obytnými miestnosťami (9 b.j.). Podľa veľkosti obytnej plochy prevládajú rozlohy 40 -80 m² (14 b.j.).

Trvale obývané domy podľa obdobia výstavby

Obec	Do roku 1945	1946-1990	1991-2000	2001 a viac
Opátka	1	19	1	1

Prognóza vývoja bytového fondu v obci Opátka

Pri stanovení výhľadových počtov bytov sa vychádzalo z predpokladaného vývoja počtu obyvateľov s cieľom dosiahnuť kvalitatívnu úroveň bývania v obci z roku 2011 a vyššiu, t.j. zvýšiť počet bytov na 1000 obyvateľov a znížiť obložnosť.

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci navrhujeme obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie kvality a jeho modernizáciu. Rozvoj bývania navrhujeme tak, aby v roku 2035 bol dosiahnutý priaznivý ukazovateľ obložnosti 2,80 – 3,0. To znamená:

- pre predpokladaný nárast obyvateľov o 20 do roku 2035 (od roku 2011) je potrebných cca 7 b.j. (RD),
- ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 2,80 3,0 obyv./byt pre celkový počet obyvateľov 112 v roku 2035 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu existujúceho bytového fondu na celkový počet cca 37 - 40 bytových jednotiek v obci.

Návrh

Priemerná ročná požiadavka na výstavbu nových RD je cca 0,5 .Vzhľadom na technický stav staršej zástavby sa predpokladá prirodzený úbytok:

- do roku 2027 – 0 RD,
- do roku 2035 – 1 RD.

Tento úbytok bude čiastočne kompenzovaný rekonštrukciou, alebo novou výstavbou v tom istom priestore. Časť z nich predpokladáme na opravu a opätovne využitie pre bývanie.

Riešenie potreby nových bytov:

<i>rok</i>	<i>2027</i>	<i>2035</i>
potreba nových bytov	4 - 5	3 - 5

Bilancia územného rozvoja bytového fondu podľa ÚPD:

stav k roku 2011	30 (z toho 9 neobývaných)
predpokladaný úbytok k roku 2035	1
návrh výstavby k roku 2035	7 - 10
<i>Spolu v roku 2035</i>	<i>37 – 40.</i>

Plochy pre RD navrhujeme v obci a to na voľných, či pripravovaných

plochách.

2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

A. Poľnohospodárska výroba

Intenzívna poľnohospodárska činnosť nie v k.ú. obce zastúpená. Výroba je sústredená mimo k.ú. - v Košickej Belej, ktorej HD spadajú pod PD Klatov a sú zamerané na chov oviec a hov. dobytka.

V zmysle § 12 ods. 1 a 2 je potrebné chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu BPEJ uvedenú v prílohe č.2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP. V k.ú. sa medzi najkvalitnejšie pôdy radí BPEJ 0714062/7.

Návrh

Systém navrhujeme zachovať.

B. Lesné hospodárstvo

Dominantnú činnosť predstavuje lesné hospodárstvo s bohatou tradíciou. V území sa nachádza vysoké zastúpenie lesných porastov v kategórii lesy ochranné a lesy osobitného určenia.

Kompaktné lesné porasty vyplňajú okrem bezprostredného okolia obce a potoka Opátka pod ňou celé územie katastra. Väčšina z nich je zaradená do kategórie lesov hospodárskych. Lesy spadajú do LC Opátka a obhospodarujú ich Mestské lesy Košice a Lesy SR, š.p.

Návrh

Systém navrhujeme zachovať.

C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné živnosti

Južného okraja k.ú. obce sa dotýka Určené prieskumné územie P2/19 Zlatá Idka na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au, Ag, Cu, Sb rudy, pre Prospech Slovakia, s.r.o. s platnosťou od 02/05/2019 do 02/05/2023.

Priemyselná výroba nie je v obci zastúpená aj keď má bohatú tradíciu v ťažbe a spracovaní medi. Pred obcou bola prevádzka gateru.

Návrh

Určené prieskumné územie je zachované a priemyselnú a spracovateľskú výrobu v obci nenavrhujeme. Areál gateru navrhujeme zrušiť a nahradiť plocho pre RD.

D. Komerčné služby a obchod

Komerčné služby a obchody sú lokalizované prevažne v účelových zariadeniach. Pre výhľadové potreby nebudú uvedené kapacity stačiť.

maloobchod – v obci je býv. predajňa potravín, ktorá zamestnávala 1 pracovníka. Budova si vyžaduje rekonštrukciu. Navrhujeme obnoviť jej prevádzku, spolu s bufetom.

ubytovanie a stravovanie - v rekr. lokalite Galová lúka je Školiace a rekreačné zariadenie býv. ObÚ KE-okolie, ktoré je mimo prevádzky - disponuje 50 lôžkami a 100 stoličkami. Zamestnávalo cca 10 osôb. Navrhujeme jeho obnovu.

V súčasnosti sa v obci nenachádzajú funkčné ubytovacie ani stravovacie zariadenia. Navrhujeme ubytovanie na súkromí v rozsahu 40 lôžok.

služby nevýrobné - v obci sa nenachádzajú nevýrobné prevádzky a nie sú navrhované.

služby výrobné a opravárenské

- býv. Gater je mimo prevádzky a zamestnával 2 osoby,
- býv. Lesná správa Lesy SR – mimo prevádzky (cca 5 zamestnanci),
- lesná správa Mestských lesov Košice – cca 3 zamestnanci.

Návrh

Na pozemkoch rodinných domov je prípustný rozvoj komerčných služieb, nerušiacej výroby a obchodu len ako doplnková funkcia.

E. Ostatná infraštruktúra - administratíva, verejná správa

Obecný úrad sa nachádza v účelovej budove Obecného domu a má 2 zamestnancov.

Býv. budova Správy medených hámrov je NKP zapísanou v ÚZPF SR.

Obec nemá hasičskú zbrojnicu ani DHZ. Najbližšia Hasičská stanica je v Margecanoch.

Pošta ani polícia v obci nie je. Najbližšie je v Košickej Belej.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

2.7.3 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

V rámci občianskeho vybavenia sa navrhuje rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov a návštevníkov obce nasledovne:

Školstvo a výchova

V obci nie je materská škola, cca 3 detí navštevuje predškolské zariadenie v obci Košická Belá – dvojtriedna MŠ s kapacitou 40 miest.

Oba stupne základnej školy navštevuje cca 7 žiakov v Košickej Belej.

Stredné školstvo je najbližšie v Košiciach.

Stav navrhujeme zachovať.

zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani lekáreň. Všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých aj deti poskytuje Košická Belá, kde sa nachádza zdravotné zariadenie s obvodným lekárom a zubárom slúžiace aj pre Opátku. Ordinuje sa raz do týždňa. Najbližšia lekáreň a vyššie vybavenie, ako je poliklinika s nemocnicou, pohotovostná služba a rýchla zdravotnícka pomoc je v Košiciach.

Najbližšie Zariadenie pre seniorov a špecializované zariadenie Meričian je mimo k.ú. obce. - v rekr. lok. 5 – Malý Folkmár. Je vytvorených 50 miest pre dôchodcov s komplex. starostlivosťou.

Stav navrhujeme zachovať.

kultúra, osвета a cirkev

V prízemnej budove Obecného domu sídli obecný úrad, spolu s kultúrnou sálou. Budova si vyžaduje komplexnú rekonštrukciu a prístavbu. Kapacita kultúrnej sály je 50 stoličiek bez kuchyne a soc. zariadení. Parkovacie státi nie sú vybudované. Občania využívajú vyššie služby v meste.

Navrhuje v súlade s obcou plánuje rekonštrukciu a adaptáciu budovy Lesov SR pre kult. dom.

V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Floriána. Fara je v Košickej Belej.

Dom smútku v obci nie je. Pre účely rozlúčky slúži kostol. Najbližšia chladiareň je v Košickej Belej. Dva cintoríny vo svahu majú dostatočnú výmeru (pri vstupe- 0,16 ha a na konci obce - 0,28 ha).

telovýchova a šport

Obec nemá vybudované športové ihrisko. Pred OcÚ je vyrovnaná plocha slúžiaca drobným športom a v križovatke detské ihrisko. Futbalové či multifunkčné ihrisko chýba.

Navrhujeme realizovať športovisko pri bytovke, parku pred vstupom do obce a okolo rybníka. Navrhujeme novú turistickú – náučnú a vyhliadkovú trasu k býv. banským štôlam. Pozdĺž potoka k Ružínu navrhujeme cykloturistickú a kyslíkovú dráhu.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia

Podľa Novej stratégie rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013 (schválené uznesením vlády SR č. 417 z 09.05.2007) je hlavným strategickým cieľom zvyšovať konkurencie schopnosť cestovného ruchu pri lepšom využívaní potenciálu krajiny, so zámerom vyrovnávania regionálnych disparít a tvorby nových pracovných príležitostí.

Kataster je súčasťou RÚC č.V - Hornádska kotlina a jeho ťažisko súčasťou rekr. priestor Ružín (jeho ťažiskom je vodná nádrž a polyfunkčné stredisko CR Centrum (Táleng)). Pre voľný CR slúžia hotel Sivec, Lesanka, Garden, ako aj Zlatník a Zelená perla. Rameno rekr. priestoru Ružín pozostáva z rekreačných lokalít (pokračovanie označenie podľa štruktúry CR v ÚPN-O Košická Belá:

č.6/1 a 6/2 - Galová lúka – Zlatník - chatové osady - 27 chat (100 lôžok) a bývalé rekr.

zariadenie ObÚ KE-okolie – 50 lôžok a 100 stoličiek,

č. 9 - obec Opátka, plniacej aj chalupníckej a chatovej funkcie – 14 chalúp a 34 chat (200 lôžok),

č. 9/1 a 9/2 - roztrúsené chaty v krajine v údoliach Viničkového a Zlámaného potoka (jedna chata a chalupa – 10 lôžok) – spadajú do rekr. lokality Opátka.

Rekreačné aktivity v k.ú. obce sú s prevahou chatárenia, chalupárenia turistiky, cykloturistiky a lyžovania. Obec je nástupným bodom do okolitej krajiny.

Obec a jej rekr. zázemie disponuje v r.2018 celkovo 77 objektami individuálnych chat a chalúp a jedným viazaným rekr. zariadením (býv. rekr. zariadenie ObÚ KE-okolie je v súčasnosti mimo prevádzky) s celkovým počtom cca 310 + 50 lôžok. Celkový počet stoličiek je 100 (býv. ObÚ).

V špičke dominuje pasantská návštevnosť a pohybuje sa do 700 osôb. Priemerná denná návštevnosť je odhadovaná na 500 osôb v lete a 100 v zime.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje v krajine a koncom týždňová v širšom priestore regiónu.

Návrh

Časť domového fondu navrhujeme ponechať na využitie aj pre rekreačné účely - pasantskú

návštevnosť formou ubytovania na súkromí - penzióny o kapacite 40 lôžok. V celom k.ú. navrhujeme 40 rekreačných chat (160 lôžok), z toho v obci 23 chat, v Galovej lúke 11 chat, Viničkový potok 6 chat. Navrhujeme obnovu bývalého rekr. zariadenie ObÚ KE-okolie s 50 lôžkami.

Celkový počet lôžok v k.ú. obce tak bude 470 + 50. Priemernú dennú návštevnosť navrhujeme zvýšiť na 700 osôb v lete a 120 v zime.

Obec plánuje pre turistiku zrekonštruovať staré lesné cesty za účelom sprístupnenia bývalých banských štôlní formou turisticko – náučnej a vyhladkovej trasy.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny. Perspektíva bude vo využití polohy obce pri diaľničnej križovatke pre služby motoristom a logistické funkcie, ale aj prírodného a kultúrno-historického potenciálu v prospech poľnohospodárstva.

Rozvoj ekonomiky obce bude vychádzať z týchto prognóz:

- stabilizácia lesného hospodárstva,
- rozširovanie služieb pre obyvateľov, návštevníkov a pre cyklo a turizmus.

2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia

Výstavba, prestavba a rekonštrukcia obce je rozdelená do dvoch základných etáp:

1. etapa – rok 2027,
2. etapa – rok 2035.

Prvá etapa predstavuje realizáciu investičných zámerov vo všetkých častiach obce pre cca 105 obyvateľov. V 1. etape je navrhovaných 5 bytov v RD, 20 chat a komplexné zabezpečenie technickou infraštruktúrou, dopravou, občianskym a športovo – rekreačným vybavením.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Navrhovaná hranica zastavitelnosti územia obce podľa § 139a Stav. zákona je odvodená od hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990. Zahŕňa je jestvujúce a navrhované plochy bývania, športu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry. V obci je vedená južne – okraj jestvujúcich a navrhovaných plôch RD a jestv. rekreačných chalúp a chat; severne – okraj navrhovaných a jestvujúcich rekreačných chalúp a chat, parku a navrhovaných RD.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- OP II° zdrojov pitnej vody „Vodovodu Košické Hámre“ – severná časť k.ú.,
- OP II° vonkajšie VN Bukovec – južný okraj k.ú.,
- OP III° zdrojov pitnej vody - Idianský potok – južný okraj k.ú.,
- návrh OP III° zdrojov pitnej vody - Kojšovský potok – západný okraj k.ú.,
- cesta III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce,
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 metrov od osi vozovky,
- miestne komunikácie a mimo zastavané územie a územie určené k súvislému zastavaniu - 20 m od osi vozovky,
- cintoríny – 50 m od okraja pohrebiska,
- lesné pozemky – 50 m od okraja porastu,
- bývanie a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od ciest – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z.

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb (§ 49 vodného zákona č.364/2004Z.z.):

- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž drobných vodných tokov,
- 10 m pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov - Opátka.

Ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zák. č. 442/2002 Z.z.:

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 6 m od okraja potrubia - skupinový vodovod.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona č. 251/2012) na ochranu elektro energetických zariadení:

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky; vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m, vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou; uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku; vykonávať činnosti ohrozujúce elektr. vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy,

2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- územie európskeho významu sústavy Natura 2000 – SKCHVÚ036 Volovské vrchy – celé k.ú., mimo zastavané územie obce,
- ochranné lesy a lesy osobitného určenia – zóny nad obcou,
- určené prieskumné územie P2/19 Zlatá Idka na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au, Ag, Cu, Sb rudy – južná okraj k.ú.,
- izoplochy nízkeho radónového rizika – väčšina k.ú., ktoré pretína izoplocha stredného,
- najkvalitnejšie poľnohospod. pôdy s kódom BPEJ – 0714062/7,
- bývanie, zdravotnícke a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od ciest – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z.,
- príroda – celé územie leží v 2. až 5. st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami

V súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. *O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany* je prevedená v PaR analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov - potenciálne ukrytie obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Košice okolie.

Protipožiarna ochrana spadá pod OHaZZ Košice okolie so sídlom v Košiciach. Najbližšia PS je v Košiciach. V obci nie je DHZ.

MOS SR nemá v k.ú. obce požiadavky na ÚPD.

Radónové riziko v celom území je stredné, v oblasti masívu Murovanej skaly nízke. Výstavbu v zastavaných častiach k.ú. obce je potrebné podriaďovať prítomnosti stredného radónového rizika.

Ochrana pred povodňami je riešená zástavbou mimo záplavové územia potokov.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

*Z hľadiska územnej ochrany prírody sa územie katastra, mimo intravilánu obce nachádza chránenom území európskeho významu Natura 2000 - **Chránené vtáčie územie Volovské vrchy**. Identifikačný kód: SKCHVU036*

Katastrálne územie: Okres Košice okolie: Bukovec, Hačava, Hodkovce, Hýľov, Jasov, Kostofany nad Hornádom, Košická Belá, Košické Hámre, Kysak, Malá Ida, Malá Lodina, Medzev, Nováčany, Opátka, Poproč, Rudník, Ružín, Šemša, Sokol, Štós, Trebejov, Veľká Lodina, Vyšný Klátov, Vyšný Medzev a Zlatá Idka, Okres Gelnica: Gelnica, Helcmanovce, Henclová, Kluknava, Kojšov, Margecany, Mníšek nad Hnilcom, Nálepko, Prakovce, Rolova Huta, Smolník, Smolnícka Huta, Stará Voda, Švedlár, Úhorná, Veľký Folkmar, Závadka a Žakarovce,

*Odôvodnenie návrhu ochrany: Volovské vrchy sú jedným z piatich najvýznamnejších území na Slovensku pre hniezdenie druhov orol krikľavý (*Aquila pomarina*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), kuvik kapcavý (*Aegolius funereus*), kuvik vrabčí (*Glaucidium passerinum*), sova dlhochvostá (*Strix uralensis*), ďateľ trojprstý (*Picoides tridactylus*), žlna sivá (*Picus canus*), ďateľ čierny (*Dryocopus martius*), strakoš červenochrbtý (*Lanius collurio*), muchárik červenohrdlý (*Ficedula parva*) a muchárik bieločrý (*Ficedula albicollis*).*

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. *Potok Opátka s prítokmi*. Podhorský až horský, mimo obec prirodzene tečúci tok, v dolnej časti bohato meandrujúci, zväčša so súvislými brehovými porastmi, ktoré lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. Prítoky sú zväčša krátke, stekajúce len v rámci údolia potoka, mimo obce prirodzene tečúce, lesné, viac-menej vyrovnané na dne ostro zarezaných strží. Okrem bezmenných potokov ide o toky Zlatník, Viničkový potok, Zlámaný potok, Košarisko.

2. *Polointenzívne až intenzívne využívané lúky a pasienky* v rámci zalesnenej plochy katastra, mimo obrábaných plôch s vysokým podielom zárastu krovín a náletových drevín, miestami splývajúcimi s okolitými lesnými porastmi.

3. *Medzi skalami – Kaliská – Nad Viničkovým jarkom*. Komplex prevažne bukových, v severnej časti dubovo-hrabových, zriedkavo aj javorovo-bukových porastov so značným podielom ihličnatých drevín ako jedľa, smrek, smrekovec a borovica lesná, ale aj brezy, lipy malolistej, jaseňa, javora horského, javora mliečneho, čerešne vtácej a ďalších drevín. Porasty sú rôzneho veku a štruktúry, aj pri vyššom podiele ihličnatých drevín sú v podrade dobre zachované charakteristické spoločenstvá prirodzených lesných porastov.

4. *Rúbaň – Železná – Romanová*. Komplex prevažne bukovo-jedľových lesných porastov so značným podielom ďalších drevín, najmä brezy, lipy malolistej, jaseňa, javora horského, javora mliečneho, hraba a ďalších drevín.

5. *Borovničiar – Vykrúcaná – Holica*. Rozsiahlejší komplex prevažne bukových a bukovo-jedľových lesných porastov severne od kóty Košariská (1 053,9 m n. m.). Porasty majú lokálne väčšiu prímes ihličnatých drevín, miestami sa vyskytujú porasty javorovo-bukových lesov a bučín s prímesou cenných listnáčov, najmä jaseňa.

Podľa **Generelu nadregionálneho ÚSES SR** prebieha severnou časťou územia terestrický nadregionálny biokoridor. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET predstavujú lesné porasty v strednej časti katastra jadrové územie národného významu N18 Volovské vrchy – Kojšovská hoľa, naň na zvyšku plochy katastra nadväzuje územie rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia národného významu.

Regionálny ÚSES v zmysle ÚPN Košického samosprávneho kraja spresňuje priebeh nadregionálneho biokoridoru – Humenec, Sivec, Vozárska a vyčleňuje biokoridor a biocentrum regionálneho významu. Vyčleňuje i lesné a trávno-bilinné biotopy. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestnych biocentier majú plochy lokalít 2., 3., 4. a 5., potok Opátka a jeho prítoky majú funkciu miestnych biokoridorov.

V súvislosti so zákonom o ochrane prírody a krajiny č. 543/2002 a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu. V území sa vyskytujúce typy biotopov sú len národného významu.

V zmysle § 2 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 196/2010, ktorou sa vyhlasuje Chránené vtáčie územie Volovské vrchy za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

- c) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda bociana čierneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, orla krikľavého, orla skalného a výra skalného, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.
- d) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov od 1. apríla do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov k stredu.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci (II. pásma) je potrebné spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelné, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

A. Širšie dopravné vzťahy

Obec Opátka je dopravne sprístupnená cestou III. triedy č.3357, ktorá sa stykovou križovatkou tvaru „T“ napája na cestu II/547 pri moste cez vodnú nádrž Ružín. Cesta III/3357 je celkovej dĺžky 1 854 m, dopravne sprístupňuje rozsiahle chatové a rekreačné územie Ružína a obec Opátka, kde je slepo ukončená pri zastávke PAD.

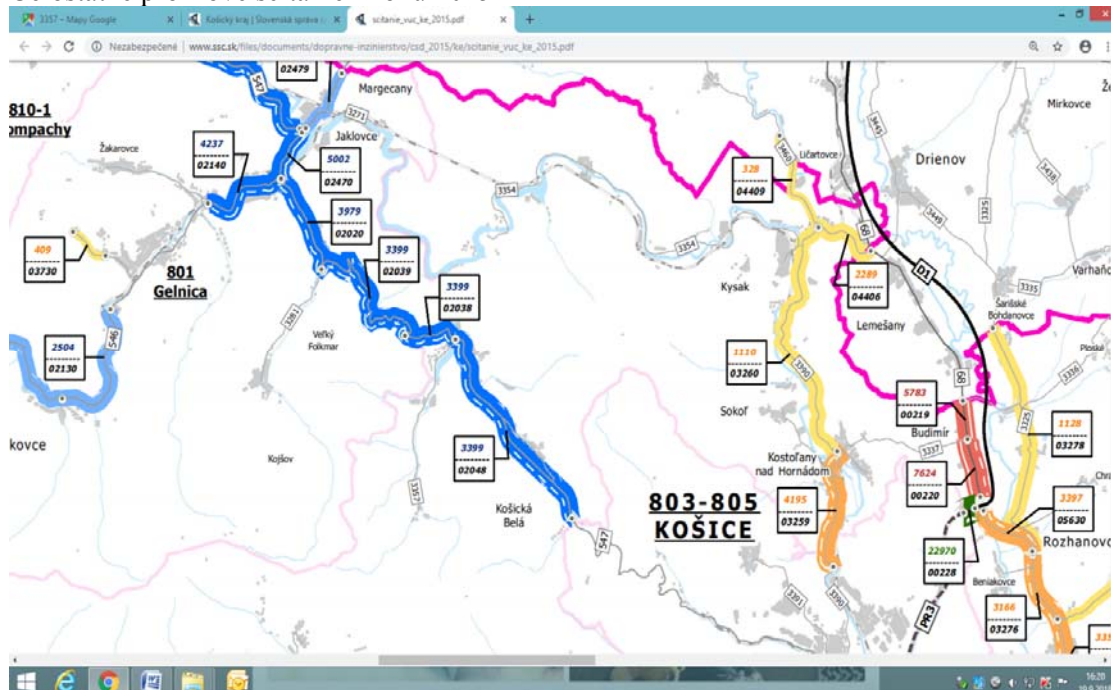
Cesta II/547 má tranzitný dopravný charakter pre spojenie okresných miest Spišská Nová Ves a Gelnica s krajským sídlom Košice so zvýšením dopravnej záťaže z rekreačnej oblasti Ružín a okolia.

Na ceste II/547 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2015. Ide o sčítací úsek č.02039 s údajmi záťaže jednotlivých druhov dopravy v sčítacom profile v skutočných jednotkách / 24 hod :

- nákladné automobily	332 voz/24 h
- %-tuálny podiel nákl.aut.	9,8 %
- osobné automobily	3 005 voz/24 h
- motocykle	62 voz/24 h
- vozidlá spolu	3 399 voz/24 h.

Vzhľadom na obmedzenie prejazdu nákladných vozidiel Jahodnou nie je cesta II. triedy silne zaťažovaná nákladnou dopravou, ktorá je hlavným zdrojom hluku a výrazne znehodnocuje životné prostredie exhalátmi a prašnosťou.

Celoštátne profilové sčítanie z roku 2015

B. Komunikačná sieť

Cestná doprava

Cesta III/3357 v obci plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, ktorá je v zastavanom území vybudovaná so šírkou vozovky 6,5 m. Radíme ju do kategórie MZ 7,5/50 a v extraviláne C 7,5/60. Cesta III. triedy je ukončená pri zastávke PAD a pokračuje ako miestna obslužná komunikácia ďalej, ako asfaltová lesná cesta. V zastavanom území obce je vybudovaná s premenlivou šírkou vozovky od 4,0 do 4,5 m. Cestu radíme do funkčnej triedy C3, kategórie MO 5/40. V časti úseku cesty III. triedy je jednostranne po pravej strane vozovky v smere jazdy k obecnému úradu dláždený líniový pás so šírkou cca 1,5 m.

Pozdĺž vozovky sú zrealizované otvorené odvodňovacie rigoly.

Ostatná sieť miestnych komunikácií má vzhľadom na rázovitosť krajiny a konfiguráciu terénu v zastavanom území obce má charakter poľných a lesných ciest, ktoré sú čiastočne spevnené štrkom, alebo vozidlá jazdia k rodinným či rekreačným objektom po trávnatých priestoroch medzi pozemkami.

Pri križovaní vodného toku sú vlastníkmí pozemkov zrealizované mostné objekty pre ich sprístupnenie.

Na miestnych komunik. boli prieskumom zistené tieto bodové a líniové dopravné závady:

Bodové závady :

1. nie je zrealizované parkovisko pre potreby obecného úradu a kostola; vozidlá parkujú na nespevnenej ploche uličného priestoru,
2. na autobusovej zastávke Zlámaný potok nie sú zrealizované čakacie priestory pre cestujúcich.

Líniové závady:

- 1-1' pozdĺž cesty III. triedy je potrebné vybudovať chodník aspoň jednostranne.

Sieť miestnych obslužných komunikácií, ktoré majú charakter poľných a lesných ciest so štrkovým povrchom je potrebné postupne prestavať na vozovky šírky v zmysle STN 73 6110.

Návrh

- ku zvýšeniu bezpečnosti cestnej premávky zväčšiť vzdialeností medzikrižovatkových úsekov,
- slepo ukončená cesta III/3357 bude aj v návrhovom období plniť funkciu bernej komunikácie funkčnej triedy B3 a súčasnú kategóriu MZ 6/50 navrhujeme prestavať na kategóriu MZ 7,5/50, čo je v súlade s kategóriou pre B3 v zmysle STN 73 6110,
- jestv. systém obslužných komunikácií radených do funkčnej triedy C3, ktorých to šírka uličného priestoru dovoľuje navrhujeme postupne prestavať na kategóriu MO 6,0/40. V zmysle STN 73 6110 ide o komunikácie s obojsmernou premávkou a šírkou vozovky 5,0 m, jazdnými pruhmi 2,5 m s obojstranným bezpečnostným pásom oproti pevnej prekážke 0,5 m – v zmysle STN 73 6110 oprava O1,
- úseky ulíc, ktorých šírka uličného priestoru z dôvodu tesnej obostavanosti neumožňuje rozšírenie komunikácií pre obojsmernú premávku navrhujeme zjednosmerniť. Existujúci systém zokruhovanej siete miestnych komunikácií umožňuje zjednosmernenie priestorovo nevyhovujúcich úsekov ciest,
- u zjednosmernených úsekov miestnych ciest je potrebné uvoľniť voľnú šírku uličného priestoru min. na šírku 4,0 m pre bezpečný prejazd pohotovostných vozidiel,
- v križovatkách miestnych obslužných komunikácií je potrebné dbať na to aby bol vyčlenený verejný priestor pre realizáciu zakružovacích oblúkov v križovatkách pri dodržaní rozhľadových polí do ktorých nebude zasahovať oplotenie pozemkov RD,
- v križovatkách existujúcich miestnych obslužných komunikácií navrhujeme oplotenia pozemkov RD navrhovať tak, aby boli zabezpečené dĺžky rozhľadových polí v zmysle STN 73 6110 a 73 6102,
- pri slepo ukončených komunikáciách, ktorých dĺžka by bola väčšia ako 100 m navrhujeme vybudovať na konci ulice obratisko,
- navrhujeme spracovať pre obec projektovú dokumentáciu dopravného značenie s návrhom zjednosmernenia dopravy na šírkoovo nevyhovujúcej miestnej komunikačnej sieti.

Účelové komunikácie

Lesné cesty nadväzujú na miestne komunikácie, resp. na cesty III.tr. a sú to vyjazdené, zemité vozovky šírky cca 2,5-3,0 m slúžiace hospodárskym účelom. Tieto cesty nie sú zrealizované v zmysle príslušných noriem a nemajú zásadný význam v dopravnom systéme obce. Doprava na nich však obťažuje obytnú a rekreačnú funkciu.

Návrh

- účelové cesty, ktoré sú vybudované so šírkou vozovky 3,0 m s výhybňami a dopravne sprístupňujú chaty a chalupy, budú aj v návrhovom období vyhovovať pre obojsmernú premávku v kategórii MO 4/30,
- .

C. Parkovacie a odstavné plochy

V obci nie sú vybudované parkoviská. Vozidlá parkujú na nespevnených plochách uličného priestoru. Pred OcÚ je kolmé parkovanie pre 5 státi. Súčasťou bytového domu sú štyri garáže a na príľahlom priestore bytovky sú dva prístrešky pre vozidlá jej obyvateľov.

Garážové státi v rodinnej zástavbe sa budujú individuálne na vlastných pozemkoch.

Návrh

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov sa požaduje zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

Pre potreby obyvateľov bývajúcich v rodinnej zástavbe a v BD nie sú ÚPN-O avrhované parkovacie a odstavné stojiská; tie sú realizované na vlastných pozemkoch. V zmysle STN 73 6110/Z2 je potrebné zabezpečiť na každom pozemku pre rodinný dom 2 státi a pre byt v BD cca 1,7 státí/b.j.

D. Ostatná doprava

Pešia a cyklistická doprava

Pozdĺž zbernej komunikácie ani pozdĺž miestnych komunikácií nie sú v obci vybudované samostatné chodníky, či cyklocesty. Na tento účel sa využíva teleso cesty s pridruženým zeleným pásom uličného priestoru.

Pešie turistické trasy

Od vodnej nádrže Ružín je cestou III/3357 značená modrá turistická značka vedená obcou (s osadenou smerovou tabuľou pri obecnom úrade). Modrá turistická trasa smeruje na Zlatú Idku. V Idianskom sedle je modrá trasa križovaná s červenou turistickou trasou Hrdinov SNP so smerom východ – západ. Východný smer červenej trasy vedie na Chatu Lajoška – Jahodnú a v pokračovaní žltou značkou na Chatu Zlatá Idka. Západný smer červenej trasy vedie na Chatu Erika.

Turistické cyklotrasy

Modrá cyklotrasa je vedená lesnými cestami z Jahodnej do obce Opátka.

Návrh

- pozdĺž cesty III/3357 navrhujeme uvoľniť dostatočne široký uličný priestor na výstavbu min. jednostranného chodníka s voľnou šírkou min. 1,5 m,
- ostatné miestne komunikácie využívať aj naďalej pre peší a cyklistický pohyb,
- zrekonštruovať staré lesné cesty za účelom sprístupnenia bývalých banských štôlní formou turisticko – náučnej a vyhliadkovej trasy,
- súbežne s cestou III/3357, pri potoku zrealizovať cykloturist. cestičku na prepojenie obce s rybníkom a Ružínom.

Železničná doprava

Cez obec ani cez jej kataster neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná stanica je v meste Košice, Jaklovciach a Margecanoch.

Letecká doprava

V katastri obce sa nenachádza žiadne civilné letisko, ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Do k.ú. nezasahuje OP letiska Košice.

Autobusová doprava

Obec Opátka je obsluhovaná dvoma krajskými linkami PAD:

Číslo linky – smer

počet spojov

801409 Mníšek nad Hnilcom-Margecany-Košice

zast.: K.Belá-potoky, Jednota, polesie, Hámre-Zlatník, most
Hotel Ružín, autocamping, kameňolom, Opátka-Zlámaný potok,
Obec Opátka

6/6

802436 Košice-Košická Belá – Opátka

zast.: K.Belá-potoky, Jednota, polesie, Hámre-Zlatník, most,
Hotel Ružín, autocamping, kameňolom, Opátka-Zlámaný potok,
Obec Opátka (premáva v sobotu a v nedeľu)

1/1

V obci je zriadená zastávka PAD pri kostole, kde je osadený jeden prístrešok pre cestujúcich. Spoje sa otáčajú na križovatke miestnych komunikácií v koncovej polohe cesty III. triedy. Na zastávke s označením Opátka – Zlámaný potok nie sú na ceste III. triedy zrealizované samostatné zastavovacie pruhy pre spoje PAD. Nie sú tu zriadené spevnené čakacie priestory pre cestujúcich a jednostranne je osadený drevený prístrešok. Zastávky sú označené označníkmi.

Návrh

- situovanie jestv zastávky v centre obce pri je vyhovujúce pre obsluhu severnej časti obce aj pre návrhované RD, nakoľko pešia dostupnosť na zastávku nepresahuje vzdialenosť 500 m, čo je v súlade s STN 73 6110,
- na zastávkach navrhujeme zrealizovať samostatné zastavovacie pruhy mimo jazdných pruhov vozovky s parametrami v zmysle STN 73 6425. Zastávky navrhujeme vybaviť spevnenými čakacími priestormi pre cestujúcich s bezbariérovou úpravou a prvkami pre imobilných a na zastávkach navrhujeme obojstranne osadiť prístrešky pre cestujúcich.

E. Dopravné zariadenia

Najbližšia ČSPH a opravárenské kapacity sú v Košiciach.

F. Hluk z cestnej dopravy a ochranné pásma

Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SR č.549/2007 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A).

Na ceste III. triedy nebolo vykonané celoštátne dopravné sčítanie, nakoľko je predpoklad, že v obci je nízka intenzita dopravy vzhľadom na to, že ide o koncovú obec, kde ide o pohyb vozidiel miestnych vzťahov. Z tohto dôvodu, je predpoklad, že limit prípustnej hlukovej hladiny 60 dB(A), ktorý pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SR č.549/2007 Zb. v obci nie je prekročený.

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984 v extravilánových úsekoch 20 m od osi komunikácie.

2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky

A. Zásobovanie pitnou vodou

Obec

Verejný vodovod nie je v obci vybudovaný. Pre zásobovanie pitnou vodou slúžia skupinové vodovody pre niekoľkých odberateľov. Voda je zachytávaná v pramennej jímke miestneho prameňa. Najväčší je nad BD. VVS nevlastní ani neprevádzkuje v k.ú. vodohospod. zariadenie.

Rekreačné lokality

Na časti katastra sú rekreačné objekty zásobované pitnou vodou i z verejného vodovodu, ale zväčša individuálne. Verejný vodovod nazvaný „Vodovod Košické Hámre“ využívajú chaty, hotely a penzióny na rekr. lokalitách a osadách v nich - Prieložky a Táleng. Obyvatelia chatových osád Galová lúka, Stodolisko, Ústie, osady Teplý potok a Zlatá lúka zásobujú sa pitnou vodou individuálne dovozom z mesta. Úžitkovú vodu čerpajú z miestnych zdrojov (potok, pramene).

„Vodovod Košické Hámre“ vedie cez lokality Prieložky a Stodolisko do centra Talengu. Zdroj vody, prírodné potrubie, čerpacia stanica a vodojem sa nachádzajú na lokalite Medzi skalami na katastrálnom území obce Opátka. Zdrojom vody je prameň Medzi skalami s výdatnosťou 0,3 – 3,5 l/s zachytený pramennou jímkou, z ktorej voda priteká prírodným potrubím do čerpacej stanice vzdialenej 450 m od prameňa. Čerpacia stanica a vodojem 100 m³ na kóte 435 m n. m. sú dočasne nefunkčné. Vodovod funguje gravitačne. Pripravuje sa rekonštrukcia vodojemu. Od čerpacej stanice vedie zásobovacie potrubie DN 100, ktoré sa po 1200 m rozdeľuje do potrubia DN 80 smerom na Opátku k bývalej chate KNV a do potrubia DN 80 smerom k mostu po brehu vodnej nádrže a cez most vedľa cesty po šachtu pred Hotelom Sivec, kde sa rozvetvuje k penziónom a k chatám na Talengu. Na vodovod sú napojené hotely, penzióny a chaty v počte 15. Z celkového počtu 170 rodinných chát pozdĺž vodovodu je 40 napojených na vodovod.

Doterajší vývoj odberu vody z „Vodovodu Košické Hámre“

Ukazovateľ	1995	2000	2003	2004	2013	2014
Voda vyrobená (tis.m³)	13,5	35	13	12	23,210	18,920
Voda fakturovaná (tis.m³)	12	33	12	10	6,914	7,004
- z toho v domácnosti (tis.m³)	3,2	1	1	1	0,810	1,414
- hotely, penzióny (tis.m³)	1,8	22	8	7	-	-
- ostatní (tis.m³)	7,0	10	3	2	5,801	5,280
Voda nefakturovaná (tis.m³)	1,5	2	1	1	16	11,916
Počet odberateľov - hotely a penzióny	13	13	7	7	47	68
Počet odberateľov – rodinné chaty	26	38	40	40		

Vývoj spotreby vody od r. 2000 má klesajúci trend najmä v posledných rokoch, zrejme

v dôsledku zdražovania pitnej vody. Spotreba vody 7 objektov (hotel a penzióny v prevádzke) spolu 180 lôžok za rok 2004 bola 106 l/lôžko/deň, čo je menej než normových 150 l/lôžko/deň. Spotreba pripojených 40 chatárov pri 200-dňovom pobyte za sezónu 94 l/os/deň takmer dosahuje normu 100 l/os/deň. Skutočná potreba zdroja podľa množstva fakturovanej vody v r. 2004 bola 2,8 l/s, ktorú zdroj vody – prameň „Medzi skalami“ pokrýva.

Na vodovod je možné napojiť chaty v tlakovom pásme VDJ a to Galová lúka a Zlatník.

Návrh

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva z 95 v r.2018 na 115 v r. 2035 a 360 lôžok v r. 2018 na 520 v r. 2035, z toho v obci 335 lôžok. Na skupinový vodovod navrhujeme napojiť celú obec, vr. chalúp a chat, ako aj väčšinu ostatných jestv. a navrhovaných chat v k.ú. obce.

Navrhujeme napojenie obce a rekr. lokalít na vodovod Košické Hámre cez dotlačiaciu stanicu pri Viničkovom potoku a VDJ 50 m³ nad obcou.

Celková potreba pitnej vody v k.ú. obce k roku 2035:

Celková potreba spolu $Q_p = (600) \times (135+15) \times 0,75 = 67\,500 \text{ l/deň} = 67,5 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,78 \text{ l/s}$,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 67,5 \times 1,6 = 108 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,25 \text{ l/s}$,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 1,25 \times 1,8 = 2,25 \text{ l/s}$.

Celková potreba pitnej vody v obci k roku 2035:

Celková potreba spolu $Q_p = (450) \times (135+15) \times 0,75 = 50\,625 \text{ l/deň} = 50,6 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,58 \text{ l/s}$,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 50,6 \times 1,6 = 81 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,93 \text{ l/s}$,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 0,93 \times 1,8 = 1,67 \text{ l/s}$.

Posúdenie kapacity vodojemu:

- zdroje vody potrebu $Q_m = 1,25 \text{ l/s}$ pokryjú,
- vodojem pre obec s objemom 50 m³ zabezpečí s rezervou nutný objem $V = Q_m \times 0,6 = 81 \text{ m}^3 \times 0,6 = 48,6 \text{ m}^3$,
- zásobovacie potrubie DN 80 zabezpečí Q_h s rezervou.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Obec

Odpadové vody dažďové z územia obce - zo striech, dvorov, komunikácii a príslušného terénu odtekajú priekopami a jarkami do miestnych potokov.

Odpadové vody z domácností - splašky sú odvádzané domovými prípojkami do žump a septikov. Využívajú sa i suché latríny.

Rekreačné lokality

V súčasnosti splaškové odpadové vody z chat odtekajú do septikov a žump, ktorých technický stav je prevažne nevyhovujúci a v značnej miere znehodnocujú stav životného prostredia i jeho kvalitu. Žumpy sa občas vyvážajú.

Neprevádzkované stredisko (býv. ObÚ KE-okolie) zachytáva odpadové vody do župy.

Zo žump sú splašky vyvážané na ČOV v Košiciach.

Návrh

Územný plán rieši vývoj počtu obyvateľstva a lôžok z 295 v r.2015 na 450 ekvivalentov v r. 2035. Celú obec navrhujeme napojiť na verejnú splaškovú kanalizáciu a ČOV pod obcou s kapacitou 400 EO. Pre obnovené školiace stredisko navrhujeme malú čističku odpadových vôd (MČOV) umiestnenej na dolnom konci areálu a zaústenou do potoka. MČOV.

C. Vodné toky a odtokové pomery

Potok Opátka je vodohospodársky významným vodným tokom. Preteká obcou a krajinou v ustálenom prirodzenom koryte spevnenom brehovým porastom. Križuje cest cez mostný objekt. Cez býv. rekreačný areál Zelená perla preteká v upravenom a spevnenom koryte a vlieva sa do vodnej nádrže na dolnom konci areálu. Potok sa občasne vybrežuje avšak neohrozuje príslušné domy, chaty a pozemky. Je v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p.

Ostatné - Zlatník, Viničkový potok, Zlámaný potok a Košarisko sú v správe: Lesy SR a Mestské lesy Košice

Kapacita koryt uvedených vodných tokov nie je dostatočná na odvedenie prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne za 100 rokov (Q_{100}).

Na tokoch, ktoré pretekajú k.ú. obce nebol v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov určený rozsah záplavového územia.

Pre výkon správy vodných tokov budú ponechané v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z.

o vodách v znení neskorších predpisov pozdĺž oboch brehov všetkých tokov voľný manipulačný pás.

Povrchové vody atmosférického pôvodu z terénu, strieč, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do potokov.

Návrh

V záplavovom území je v zmysle § 20 zákona č. 7/2010 o ochrane pred povodňami zakázané umiestňovať okrem iného aj bytové budovy, nebytové budovy, stavby, objekty alebo zariadenia, ktoré by mohla voda počas povodne poškodiť alebo odplaviť.

Potoky navrhujeme upravovať len prírodnými zásahmi. Navrhujeme vyčistenie a prehĺbenie priekop na odvedenie povrchových vôd a vybudovať lapače splavenín pred vyústením vôd na Opátskom potoku.

Ďalej navrhujeme:

- pri úpravách tokov v zastavanom území bude potrebné zosúladiť vodohospodársky účel úpravy (ochrana pred Q100-ročnou vodou) s estetickými a ekologickými požiadavkami,
- z hľadiska krajinotvorného rešpektovať príbrežnú zónu, ktorá spolu s vodným tokom vytvára pôsobivú zložku zastavaného územia,
- pri úpravách mimo zastavaného územia treba v maximálnej miere zachovávať existujúcu trasu koryta a stabilnú časť priečneho profilu,
- trasu toku skracovať len vo výnimočných prípadoch a odstavené meandre nezasypávať,
- v čo najväčšej miere zachovať pôvodné brehové porasty,
- pre dosiahnutie potrebnej prietokovej kapacity (minimálne na Q20-ročnú vodu) využívať odsunuté hrádze, ktoré nemusia presne kopírovať trasu toku.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Územím rekreačných lokalít prechádza diaľkové 22 kV vedenie V 204 Budulov – Krompachy na ktoré je napojená skupinová prípojka do obce a chatových osád. Na ňu sa v k.ú. obce napája 8 TS, z toho 6 distribučných.

Prípojka VN je vedená vzduchom na drevených stĺpoch s betónovými pätkami. Vodiče sú z lán AlFe prierezu 3 x 70 a 3 x 50 mm². Prípojka vedie k trafostaniciam a po celej svojej dĺžke vyžadujú ochranné pásmo obojstranne 10 m od krajných vodičov. Trafostanice sú stožiarové a vyžadujú ochranné pásmo s 10 m okruhom. Počet maloodberateľov – obyvateľstvo je dlhodobo 125 a maloodberov - podnikateľov 10.

Inštalovaný výkon TS je nasledovný:

1 – TS0308-0004 Opátka (novopostavená) – inštal. výkonom 160 kVA;	
	zaťažiteľnosť 40 %; ročná dodávka 98 487 kWh,
4 - TS0308-0001 Opátka – inštal. výkon 160 kVA; zaťažiteľnosť 75 %; ročná dodávka 198 070 kWh,	
<i>Spolu obec Opátka</i>	<i>320 kVA</i>
2 - TS0308-0002 Opátka – inštal. výkon 100 kVA; zaťažiteľnosť 11 %; ročná dodávka 22 994 kWh,	
3 - TS0308-0003 Opátka – inštal. výkon 160 kVA; zaťažiteľnosť 18 %; ročná dodávka 34 043 kWh,	
5 - TS0308-0005 Opátka – inštal. výkon 100 kVA; zaťažiteľnosť 5 %; ročná dodávka 4 536 kWh,	
6 - TS0308-0006 Opátka – inštal. výkon 50 kVA; zaťažiteľnosť 5 %; ročná dodávka 15 230 kWh,	
<i>Spolu chaty v krajine</i>	<i>410 kVA</i>
<i>Celkom</i>	<i>730 kVA</i>

Z uvedeného vyplýva, že sústava má dostatočné výkonové kapacity.

NN rozvod spolu s VN a VO bol modernizovaný v rámci stavby „Opátka – úprava NN z TS1, TS2, TS4, DP a zriadenie TS, VN“ a vyhovuje do budúcnosti. Súčasťou stavby bolo zriadenie novej DTS TS0308-0006 Opátka.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie je vybudované led lampami, ktoré sú upevnené na koncoch dlhších konzol. Upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete NN, spolu s napájacím vedením. Systém bol nedávno modernizovaný. Počet svietidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je dostatočné. Neosvetlených miest v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálné, časovým spínačom.

Návrh

Výsledné tabuľky ukazujú značné rezervy na krytie plánovaného rozvoja – byty, chaty a chalupy nielen k roku 2035, ale aj pre ďalšie roky. Vzdušné vedenia VN a NN v zastavaných územiach navrhujeme kabelizovať.

2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom

A. Zásobovanie plynom

V katastrálnom území obce sa plynárenské zariadenia vrátane ich príslušenstva nenachádzajú. SPP-D v riešenom území nerealizuje výstavbu ani nepripravuje realizáciu výstavby plynárenských zariadení.

Najbližší verejný plynovod je vo Veľkom Folkmári vo vzdialenosti cca 10 km. Podmienky vybudovania prírodného potrubia do Košickej Belej sú v súčasnosti zvažované, ako zo strany SPP, tak zo strany obce. Následne možno plánovať napojenie Opátka.

Obec

Tekutý plyn na vykurovanie využívajú niektorí odberatelia. Zásobovanie obce plynom naďalej zostáva na predajcoch stlačeného plynu PB v bombách, ktorých odber klesol.

Rekreačné lokality

V chatových osadách sa využíva plyn propán-bután v malých bombách len pri varení alebo ohreve jedál a to v ojedinelých prípadoch.

Býv. školiace stredisko ObÚ využívalo stlačený plyn i na vykurovanie. Dovážal sa tekutý propán v špeciálnom cisternovom vozidle do tlakových nádrží pri kotolni.

Návrh

System navrhujeme zachovať.

B. Zásobovanie teplom

Obec

Teplota na účely varenia, vykurovania a ohrevu vody v rodinných domoch sa zabezpečuje individuálne ako v rodinných domoch, tak aj budovách občianskej vybavenosti a to z kotlov, kachlí a sporákov prevažne na pevné palivo (drevo). Rozhodujúca spotreba tepla je na vykurovanie. Spotreba tepla v mnohom závisí na spôsobe vykurovania. Spôsoby vykurovania bytov v obci boli zisťované v rámci celoštátneho sčítania bytov a domov v r. 2001.

Ústredné kúrenie lokálne pre 6 b. j. využíva tuhé palivo - drevo.

V obci prevažuje pevné palivo (drevo) v ústrednom aj etážovom kúrení i v kachliach.

Ústredné kúrenie lokálne na dovážaný plyn propán sa nevyskytuje. Plyn propán-bután využíva pri varení väčšina domácností.

Elektrický bojler na ohrev vody má 50 % domácností.

V občianskej vybavenosti má obecný úrad vykurovanie na báze pevného paliva a kotel na elektr. energiu.

Rekreačné lokality

Zásobovanie teplom rekreačných lokalít závisí od režimu návštevnosti rekreačných zariadení a chatových osád. Potreba tepla v chatových osadách s víkendovou či dovolenkovou návštevnosťou je na prípravu jedál alebo len na ohrev prinesených jedál a počas zimnej návštevnosti aj na vykurovanie. Ako palivo sa využíva v prevažnej miere drevo, ale postupne aj elektrina.

Býv. školiace stredisko ObÚ využívalo stlačený plyn i na vykurovanie.

Návrh

Potreba tepla a palív pre navrhované domy bude vyhodnotená na základe ukazovateľov doterajšej spotreby a ako prírastok sa pripočíta k doterajšej spotrebe ako celková spotreba tepla a palív v obci k roku 2030.

Zásobovanie teplom v obci zostane aj v budúcnosti individuálne ako doteraz. Časom sa presadia efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové modernejšie zdroje tepla. Postupne sa budú využívať alternatívne zdroje tepla ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá a solárne panely.

Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch v obci.

2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia, internet

Telekomunikácie

Obec je súčasťou Regionálneho technického centra východ v primárnej oblasti Košice. Telefónni účastníci v obci sú pripojení miestnou telefónnou sieťou na miestnu digitálnu telefónnu ústredňu - digiblok umiestnený v K. Belej, v spoločnej budove s poštou. Ústredňa je kapacitne dimenzovaná na zabezpečenie požiadaviek na jednotlivé telekomunikačné služby aj pre hotely, penzióny, chaty v okolí obce a pre obec Opátka.

Telefónne rozvody MTS sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených a betónových

podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celé riešené územie a umožňuje pripojovanie každej účastníckej staníc priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivo, alebo viac účastníkov zo stĺpa pomocou združovacieho zariadenia PCM. Je veľmi poruchová.

Vzdušná rozvodná sieť bude vo výhľade uložená do zeme v trasách terajších vedení.

Digiblok v Košickej Belej je spojený s digitálnym modemom v Košiciach metalickým pripojovacím káblom (MPK) uloženým v trase Nižný Klatov – Košická Belá. Podľa programu budovania optických káblov sa plánuje výstavba optického pripojovacieho kábla v trase terajšieho MPK s napojení Opátka v nasl. etape.

Rozhlas a televízia

V obci nemajú miestny rozhlas.

Nad obcou je vybudovaný žiarič Towercom. TV signál v obci je však slabý. Prijem sa zabezpečuje aj individuálnymi anténami. Signál mobilných operátorov nekvalitný šíri žiarič.

Internet

Nad kostolom je umiestnený vykryvač Unitrix pre šírenie internetu s dostatočnou rýchlosťou prenosu. Niektoré časti obce nie sú dostatočne vykryté.

Pošta

Poštové služby pre obec zabezpečuje poštový úrad v susednej obci Košická Belá.

Návrh

Navrhujeme vedenie všetkých dátových káblov v zemi. Pre tento účel je vyčlenený koridor v každej navrhovanej ulici pre optické vlákno a prepojenie s K. Belou.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje kvalitnými podmienkami ŽP. V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Opátka nachádza mimo zaťažených oblastí, v oblasti prostredia vyhovujúceho až vysokej kvality. V rámci environmentálnych regiónov Slovenska leží v regióne 2. environmentálnej kvality (mierne narušené prostredie) – Pohornádskom.

V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia v k.ú. možno považovať premávku po komunikáciách.

Obec nie je plynofikovaná. Na zabezpečenia tepla a TUV sa využíva tuhé palivo, elektr. energia a PB.

Obyvatelia obce sú zásobovaní pitnou vodou z individ. studní a drobných skupinových vodovodov. Časť chatových osád využíva „Vodovod Košické Hámre“. Navrhujeme jeho rozšírenie do obce rekr. lokalít.

V obci ani chatových osadách nie je vybudovaná kanalizácia. Navrhujeme splaškovú kanalizáciu s ČOV pre obec.

V území neboli zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine. V severnej časti územia sa nachádzajú krasové javy. Územie je slabo náchylné na zosúvanie.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je v území vedená vetva 22 kV vedenia. Územím prechádza komunikácia III. triedy č. 3357 Košické Hámre, most – Opátka s počtom < 1 000 jednotkových vozidiel za 24 hodín podľa sčítania v roku 1995.

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 5 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 600 – 800 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 5 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 1 500 – 2 500 mg.m⁻². Ide o hodnoty v dolnej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje väčšia časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo (21 – 30 %) poškodené. Malá časť je zdravých (defoliácia 0 – 10 %), stredne (31 – 40 %) až silno poškodených (> 40 %).

Pôdy v severnej časti územia sú nekontaminované, resp. mierne kontaminované. Smerom na juh na ne nadväzujú pôdy s obsahom rizikových prvkov (As, Cu, Hg, Pb) nad limit B a nad limit C.

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území nízka. Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je nízky (0,0 – 1,0 C_d).

Radónové riziko v celom území je stredné, v oblasti masívu Murovanej skaly nízke.

Aktuálna vodná erózia je v zalesnenej časti územia žiadna alebo nepatrná až slabá, len lokálne

stredne silná, na plochách poľnohospodárskej krajiny stredne silná, silná až veľmi silná.

V katastri nie je evidovaná žiadna environmentálna záťaž. V území sa nachádzajú v nive potoka Opátka lokálne nelegálne skládky rôzneho prevažne inertného odpadu (piliny, výkopová zemina), ktoré nivu znehodnocujú. Tiež boli zistené plochy výskytu inváznych druhov rastlín (zlatobyľ obrovská, netýkavka malokvetá, netýkavka žliazkatá, slnečnica hľuznatá, falópia japonská a ďalšie ruderalne druhy) najmä okolo potoka Opátka.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. nie je však prekročená. Dôvodom je nízka dopravná záťaž.

Podľa systému BEISS územie je ekologicky stabilné (39,9 %) až stredne stabilné (60,08 %). Zdravotný stav lesov môžeme zaradiť k zdravým porastom (30,28 %), resp. k porastom s prvými príznakmi poškodenia (36,15 %) až mierne poškodené (31,86 %).

Hospodárenie s odpadmi v obci nie je riadené Programom odpadového hospodárstva, nakoľko ho obec nemá spracovaný. Funkčná skládka odpadov sa v obci nenachádza. Vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje Fura, Rozhanovce v dvojtyždňových intervaloch na skládku v lokalite v Kokšov – Bakša. V obci je zavedený separovaný zber papiera, skla, plastov, elektroodpadov a pneumatík. Vývoz komodít realizuje Fura. Odvoz odpadu je zabezpečovaný podľa ročného harmonogramu vývozu jednotlivých separovaných komodít. Obec nemá zriadenú kompostáreň ani zberný dvor, preto . navrhujeme v rámci lesohospodárskeho dvora pod Galovou lúkou zberný dvor a kompostovisko.

Produkcia komunálneho odpadu v roku 2012 - 2014

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória odpadu N/O	Množstvo v t / rok 2015	Množstvo v t / rok 2016	Množstvo v t / rok 2017
20 03 01	Zmesový komunálny odpad		28,51	25,13	23,49
160 0601	Olovené batérie				
200203	Z cintorína				
200 307	Veľkoobjemný odpad		4,48	6,9	5,86
17 09 04	Zmiešané odpady zo stavieb a demolácií				
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek a pod.				
160214	Vyradené zariadenie iné ako uvedené v 160209 až 160213.				
20 01 01	Papier a lepenka		0,395	0,1	0,49
20 01 02	Sklo		0,952	1,238	1,61
20 01 39	Plasty		0,448	0,572	0,67
15 01 05	Kompozitné obaly				
16 01 03	Opatrebované pneumatiky				
150 104	Obaly z kovu		0,013		
200 135	Vyr.el. a elektron. zariadenie				
200 136	Vyr. el. a elektron. zariadenie		0,01	0,096	0,2
150 110	Obaly obsahujúce NL		0,037		
200 123	Vyr. zar. obsah. chlórfluor uhl'ovodík				
200 140	Kovy		0,0	0,016	0,04
200 127	Farby, lepidlá obsahujúce NL				
200 108	Kuchynský odpad				
Celkom			34,845	34,052	32,36

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Južného okraja k.ú. obce sa dotýka Určené prieskumné územie P2/19 Zlatá Idka na nerasty, z ktorých možno priemyselne vyrábať kovy – Au, Ag, Cu, Sb rudy, pre Prospech Slovakia, s.r.o. s platnosťou od 02/05/2019 do 02/05/2023.

2.15 Ochrana poľnohospodárskej pôdy

Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990, druhy pozemkov a BPEJ (GaKÚ, ROEP), odvodnenia (Hydromeliorácie, š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

Intenzívna poľnohospodárska činnosť nie v k.ú. obce zastúpená. Výroba je sústredená mimo k.ú. a to v Košickej Belej, ktorej HD spadajú pod PD Klatov a sú zamerané na chov oviec a hov. dobytká.

Z pôd sa v katastri vyskytujú kambizeme modálne kyslé, zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín, v oblasti masívu Murovanej skaly sa vyskytujú rendziny a kambizeme rendzinové zo zvetralín pevných karbonátových hornín. Pôdy sú prevažne piesčito-hlinité, prevažne neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %), v južnej časti územia až stredne kamenité (štrkovité) (20 – 50 %). Poľnohospodárska pôda všeobecne je nízkej až strednej bonity a v kategorizácii produkčnosti dosahuje najnižšie hodnoty (2, 3, 4 a 6 v 10-stupňovej stupnici s bodovými hodnotami 40 – 31, 30 – 21 a 10 – 1 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v poľnohospodárskych pôdach v hĺbke do 25 cm je prevažne stredný (1,8 – 2,3 %) až nízky (< 1,8 %). Pôdna reakcia je slabo (pH 6,0 – 6,5) až veľmi silno kyslá (pH 4,5 – 5,0).

V zmysle § 12 ods. 1 a 2 je potrebné chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu BPEJ uvedenú v prílohe č.2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber PP. V k.ú. sa medzi najkvalitnejšie pôdy radí BPEJ 0714062/7.

Obec je súčasťou okresu Košice – okolie, mikroregiónu Hornád a gravituje do Košíc – krajského mesta, kde je sústredenie prac. príležitostí, obč. vybavenia a funkcia dopravného terminálu. Od Košíc je vzdialená 32 km.

V širšom kontexte plní k.ú. okrem bývania - samotná obec, prevažne rekreačnú a turistickú funkciu, ako prímestská oblasť Košíc – rekr. priestor Ružín a rekr. lokality Opátka a Galová lúka. Dotýka sa ho rekreačný priestor Kojšovská hoša - Zlatá Idka. Kataster je súčasťou RÚC č.V - Hornádska kotlina.

Z hľadiska územnej ochrany prírody leží celý kataster na území európskeho významu sústavy Natura 2000 - SKCHVÚ036 Volovské vrchy.

Potenciálom pre jej rozvoj bude uchovanie dlhodobej tradície lesného hospodárstva a rozšírenie a prepájanie turistickej infraštruktúry v rámci rekr. priestor Ružín a celého RÚC Hornádska kotlina. Uvedené vytvára predpoklad i pre rozvoj bývania a služieb obyvateľstvu.

Návrh

ÚPD rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch mimo zastavané územie obce. Záber PP je na 12-tich nových lokalitách. Základná koncepcia rozvoja obce spočíva v jej obaľovaní plochami RD a chát tak, aby bol ľahký prístup ku všetkým jestv. a navrhovaným plochám a uliciam.

Celkovo je navrhovaných 10 RD, 40 chát a plochy OV.

Celkovo je navrhovaných na záber 6,9198 ha, z toho PP je 6,5254 ha. V zastavanom území je 0,4613 a 6,0641 ha mimo zastavaného územia.

Navrhovaná lokalita č.10 a 11 v rozsahu 1,8530 ha je tvorená najkvalitnejšou poľnohospodárskou pôdou v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona. Dôvodom jej zaradenia je vysoká dopravná a technická pripravenosť tohto územia.

Pri trvalom zábere najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy vzniká pre stavebníka povinnosť platenia odvodov. V zmysle zákona a § 4 písm. c), d) a f) nariadenia vlády pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy sa na lokality určené ako plochy komunikácií, plochy pod rodinnými domami a plochy určené pre verejnoprospešné stavby nevzťahuje pre stavebníka povinnosť platenia odvodov.

Zdôvodnenie záberu najkvalitnejšej PP:

- lok.č.10 – ČOV pre obec je navrhovaná z dôvodu ochrany vodohospodársky významného toku Opátka; na CKN je vedená ako TTP,

- lok.č.11' - plocha bude slúžiť pre rozvoj rekreácie - navrhujeme plochy chat pri potoku; na CKN je vedená ako ostatná plocha.

2.16 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok. Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne obaľovaním zastavaného územia a zhodnocovaním jestv. funkčných plôch. Nové funkčné plochy budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode a súčasne reagujú na rozvoj rekreácie a CR. Pre uchovanie obytности pôvodnej obce je navrhované neoplocovanie chat.

Z hľadiska územnej ochrany prírody leží celý kataster na území európskeho významu sústavy Natura 2000 - SKCHVÚ036 Volovské vrchy.

Potenciálom pre jej rozvoj bude uchovanie dlhodobej tradície lesného hospodárstva a rozšírenie a prepájanie turistickej infraštruktúry v rámci rekr. priestor Ružín a celého RÚC Hornádska kotliny. Uvedené vytvára predpoklad i pre rozvoj bývania a služieb obyvateľstvu.

Na základe návrhu možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je mimoriadne dobré životné prostredie, zachovaná príroda, dopravné sprístupnenie, dostupnosť krajského mesta a obce Košickej Belej, dobré mikroklimatické podmienky pre bývanie a turizmus.